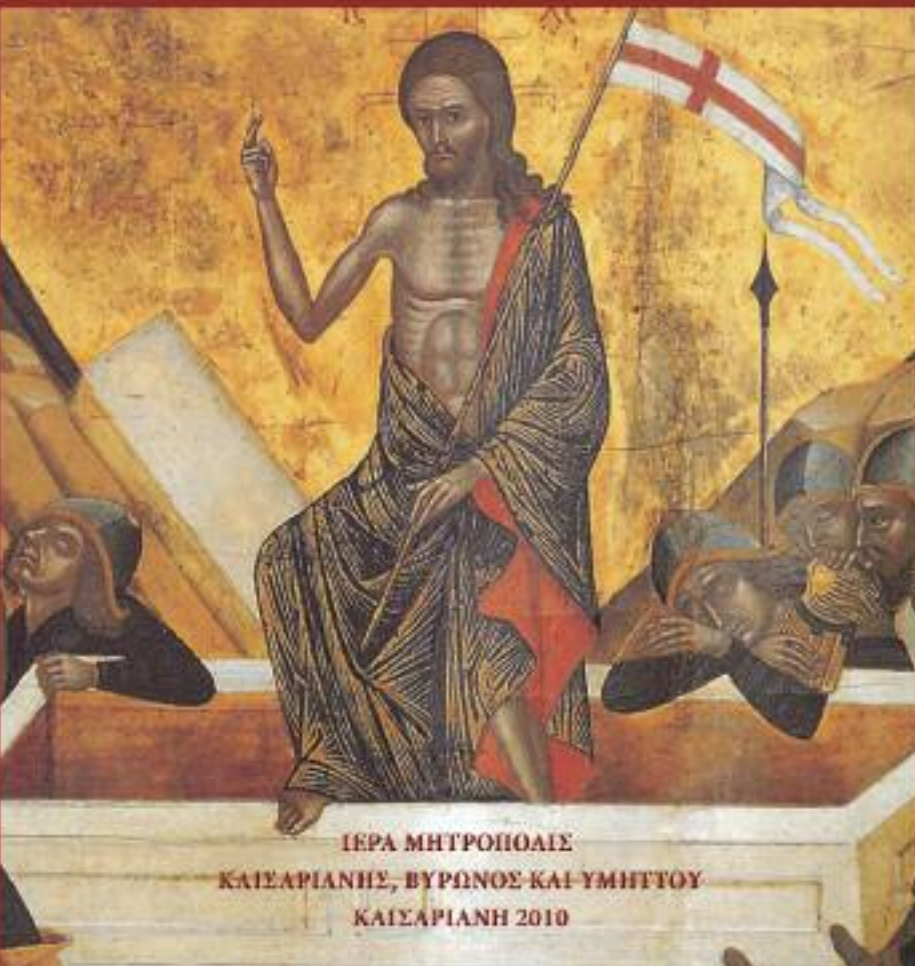
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΗΛ

ΟΛΒΙΟΣ ΤΑΦΟΣ

Πασχάλια μηνύματα

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ 2010

ΟΛΒΙΟΣ ΤΑΦΟΣ

Πασχάλια Μηνύματα

Σειρά: «Μηνύματα», ἀριθμ. 3

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΗΛ

ΟΛΒΙΟΣ ΤΑΦΟΣ

Πασχάλια Μηνύματα

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ 2010

ΟΛΒΙΟC ΤΑΦΟC

Πασχάλια Μηνύματα

Κείμενον:
Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Στοιχειοθεσία, Διακόσμησις,᾽ Επιμέλεια ᾽Εκδόσεως:
᾽Αδελφότης Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου ᾽Ιωάννου Προδρόμου Καρέα

Copyright: Ἱερὰ Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ.
Λεωφόρος Ὑμηττοῦ 47-51 - 161 21 Καισαριανή
Τηλ. 210 72.24.123
www.imkby.gr (e-mail) info@imkby.gr

ISBN: 978-960-6841-31-6

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ 9

Πρόλογος 13

Πασχάλιο μήνυμα ἔτους 2000 15

Πασχάλιο μήνυμα ἔτους 2001 19

Πασχάλιο μήνυμα ἔτους 2002 25

Πασχάλιο μήνυμα ἔτους 2003 33

Πασχάλιο μήνυμα ἔτους 2004 39

Πασχάλιο μήνυμα ἔτους 2005 45

Πασχάλιο μήνυμα ἔτους 2006 51

Πασχάλιο μήνυμα ἔτους 2007 57

Πασχάλιο μήνυμα ἔτους 2008 61

Πασχάλιο μήνυμα ἔτους 2009 69

Πασχάλιο μήνυμα ἔτους 2010 71

Ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος 85

Ἐπίλογος 95

Λεπτομέρεια ἀπὸ τὸ Χαῖρε τῶν Μυροφόρων.
Ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου:
Οἱ τοιχογραφίες τοῦ Καθολικοῦ.

Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΜΑΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔγινε ἄνθρωπος, πέθανε καταδικασμένος σὲ θάνατο ἐπάνω στὸν σταυρό «γιὰ νὰ καταργήσει μὲ τὸν θάνατό Του αὐτὸν ποὺ ἐξουσίαζε τὸν θάνατο, δηλαδὴ τὸν διάβολο. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ἀπελευθέρωσε ὅσους ὁ φόβος τοῦ θανάτου τοὺς εἶχε καταδικάσει νὰ εἶναι δοῦλοι σὲ ὅλη τους τὴν ζωή»[1].

Ἀφοῦ πέθανε, ὁ Ρωμαῖος Ἑκατόνταρχος, ποὺ ἦταν ἐπικεφαλῆς τοῦ στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος τῶν Ρωμαίων καὶ ἐκτελοῦσε τὴν θανατικὴ ποινή, βεβαίωσε τὸν θάνατό Του[2].

Μετὰ ὅμως τρεῖς ἡμέρες ἀπὸ τὸν θάνατο καὶ τὸν ἐνταφιασμό Του ἐμφανίσθηκε στοὺς μαθητές Του καὶ σὲ πολλοὺς ἄλλους ζωντανὸς καὶ τοὺς συναναστρεφόταν, ὅπως καὶ πρὶν τὸν θάνατό

1. *«Ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας»* (πρὸς Ἑβραίους β΄ 14-15).

2. Ἰωάννου ιθ΄ 33, Μάρκου ιε΄ 44.

Του, τρώγοντας, συνομιλώντας καὶ περιπατώντας μαζί τους γιὰ σαράντα ἡμέρες.

Ἡ ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶχε προαναγγελθεῖ ἀπὸ τοὺς Προφῆτες[3], ὅπως ἑρμήνευσε τοὺς προφητικοὺς λόγους ὁ ἀπόστολος Πέτρος, ὅταν μίλησε στὸ συγκεντρωμένο πλῆθος τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς[4].

Ὁ Κύριός μας προεῖπε τὴν προδοσία, τὴν σύλληψη, τὸ πάθος, τὸν θάνατο καὶ τὴν ἀνάστασή Του[5] , γιὰ νὰ μὴ θεωρηθεῖ ὅτι κάτι συνέβη ἀπροσδόκητα καὶ ἀπρόοπτα. Οἱ ἐχθροί Του ἔλαβαν ὅλες τὶς προφυλάξεις γιὰ νὰ μὴ συμβεῖ ἡ ἀνάσταση[6] καὶ ἂν συνέβαινε νὰ μὴν ἀποδειχθεῖ[7] καὶ ἔτσι νὰ διαψευσθεῖ.

Γι᾽ αὐτὸ ἔνοπλοι στρατιῶτες φύλαγαν τὸν τάφο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκεῖ ποὺ ἐνταφιάσθηκε τὸ σῶμα Του, καὶ πολλὰ χρήματα ἐμετρήθηκαν σ᾽ αὐτοὺς κατόπιν ἀπὸ τὸ Ἰουδαϊκὸ Μέγα Συνέδριο, ὅταν συνέβη ἡ ἀνάσταση γιὰ νὰ ψευδομαρτυρήσουν, ὅτι δὲν συνέβη.

Ὅλα αὐτὰ ἀπέβησαν μάταια καὶ ἀνίσχυρα μπροστὰ στὴν θεία παντοδυναμία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἀναστήθηκε ἐκ τῶν νεκρῶν.

Πρῶτοι μάρτυρες τῆς ἀναστάσεώς Του ἦταν οἱ

3. Ψαλμοὶ ιε΄ 10, 11.
4. Πράξεων β΄ 25-32.
5. Ματθαίου ιστ΄ 21, ιζ΄ 22 κ΄ 17-19.
6. Ματθαίου κζ΄ 62-66.
7. Ματθαίου κη΄ 11-15.

ἴδιοι οἱ φύλακες τοῦ τάφου ποὺ κλονίσθηκαν ἀπὸ τὸν σεισμὸ ποὺ ἔγινε, ποὺ ἄκουσαν τὸν θόρυβο ποὺ ἔκανε ὁ σεισμὸς καὶ εἶδαν τὸν ἄγγελο ποὺ κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ ἀποκύλισε τὸν λίθο ποὺ ἔφρασσε τὴν εἴσοδο στὸν τάφο καὶ διεπίστωσαν ὅτι ἦταν ἄδειος. Μετὰ ἀπ᾽ ὅλα αὐτὰ αὐτοὶ ἔγιναν *«ὡσεὶ νεκροί»*[8].

Ἄλλοι πιστοὶ μάρτυρες τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι οἱ πολλοὶ ἀναστημένοι, ποὺ μετὰ τὴν ἔγερσή Του εἰσῆλθαν στὴν ἁγία πόλη καὶ ἐμφανίσθηκαν σὲ πολλούς[9].

Μετὰ ἀπ᾽ αὐτοὺς τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας βεβαιώνουν οἱ μυροφόρες γυναῖκες ποὺ ἔσπευσαν στὸν τάφο Του τὴν τρίτη ἡμέρα ἀπὸ τὸν θάνατό Του γιὰ νὰ ἐκτελέσουν τὰ πρὸς τοὺς νεκροὺς ὀφειλόμενα νεκρικὰ ἔθιμα τῶν Ἰουδαίων καὶ δὲν εὗρῆκαν τὸ σῶμα Του στὸν τάφο καὶ Τὸν εἶδαν ζωντανό[10].

Ὡς ἐπιστέγασμα καὶ ἐπισφράγισμα ὅλων αὐτῶν ἔρχεται ἡ μαρτυρία τῶν αὐτοπτῶν καὶ αὐτηκόων μαρτύρων τῶν γεγονότων τῆς ζωῆς Του, δηλαδὴ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων.

* * *

Μετὰ τὴν ἀνάστασή Του ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς ἐμφανίσθηκε ζωντανός:

8. Ματθαίου κα΄ 2-4.
9. Ματθαίου κζ΄ 53.
10. Λουκᾶ κδ΄ 22-23.

- Στὴν Μαρία τὴν Μαγδαληνή.[11]
- Στὶς ἄλλες μυροφόρες γυναῖκες[12].
- Στὸν ἀπόστολο Πέτρο[13].
- Στοὺς δύο μαθητὲς πλησίον τῆς κώμης Ἐμμαούς[14].
- Στοὺς δέκα Ἀποστόλους[15] (ἀπουσιάζοντος τοῦ Θωμᾶ).
- Στοὺς ἕνδεκα Ἀποστόλους (παρόντος τοῦ Θωμᾶ)[16].
- Στοὺς ἑπτὰ Ἀποστόλους δίπλα στὴν λίμνη τῆς Τιβεριάδος[17].
- Στοὺς ἕνδεκα Ἀποστόλους στὸ ὄρος τῆς Γαλιλαίας[18].
- Στοὺς πεντακόσιους καὶ περισσότερους μαθητές[19].
- Στὸν ἀπόστολο Ἰάκωβο[20].
- Σ' ὅλους τοὺς μαθητές Του[21].
- Στοὺς Ἀποστόλους κατὰ τὴν ἀνάληψή Του[22].
- Στὸν ἀπόστολο Παῦλο[23].

11. Μάρκου ιστ΄ 9-1 καὶ Ἰωάννου κ΄ 11-18.
12. Ματθαίου κη΄ 8-10.
13. Λουκᾶ κδ΄ 34 καὶ πρὸς Κορινθίους Α΄ ιε΄ 5.
14. Μάρκου ιστ΄ 12-13 καὶ Λουκᾶ κδ΄ 13-33.
15 Ἰωάννου κ΄ 19-33.
16. Ἰωάννου κ΄ 24-29.
17. Ἰωάννου κα΄ 1-14.
18. Ματθαίου κη΄ 16-20.
19. Πρὸς Κορινθίους Α΄ ιε΄ 6.
20. Πράξεων α΄ 3-8 καὶ πρὸς Κορινθίους ιε΄ 7.
21. Πρὸς Κορινθίους Α΄ ιε΄ 7.
22. Λουκᾶ κδ΄ 50-51, Πράξεων α΄ 9-10.
23. Πρὸς Κορινθίους Α΄ ιε΄ 8, Πράξεων θ΄ 3-5.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ κατάδηλη καὶ κατ' ἐξοχὴν θριαμβευτικὴ εἴσοδός Του *«εἰς τὴν δόξαν Αὐτοῦ»*[1], ποὺ ἐγγυᾶται καὶ τὴν δική μας σωτηρία καὶ ἀπολύτρωση ἀπὸ τὶς ὀδυνηρὲς καὶ θανατηφόρες συνέπειες τῶν ἁμαρτιῶν μας.

Μὲ τὴν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ἐξασφαλίσθηκε ἡ ἀναγέννηση τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς *«συνωδινούσης αὐτῷ κτίσεως»*[2]. Ὅπως στὸ μυστήριο τοῦ ἁγίου βαπτίσματος *«σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ»* κατ' ἀνάλογο τρόπο *«πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσωμεν αὐτῷ»* γενόμενοι συμμέτοχοι *«καὶ τῆς ἀναστάσεως» αὐτοῦ*[3].

Ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο ἀποτελοῦμε ἕνα σῶμα μὲ τὸν Χριστό, ἀποτελεῖ φυσικὴ

1. Λουκᾶ κδ΄ 26.
2. Πρβλ. πρὸς Ρωμαίους η΄ 22.
3. Πρὸς Ρωμαίους στ΄ 5.

συνέπεια ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι ἡ ἀπαρχὴ καὶ ἡ ἐγγύηση τῆς ἀναστάσεως καὶ πάντων τῶν κοιμηθέντων, ποὺ ἑνώθηκαν μὲ Αὐτὸν μὲ τὴν πίστη, ἐφ' ὅσον «*ὁ ἐγείρας τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ἡμῶν διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ Πνεύματος ἐν ἡμῖν*»[4].

Τὰ νοήματα τῆς λαμπρῆς αὐτῆς ἑορτῆς τῆς ἐγέρσεως ἀπὸ τοὺς νεκροὺς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποπειρῶνται νὰ ψηλαφήσουν τὰ ἐκδοθέντα Πασχάλια Μηνύματά μας, ποὺ ἀπευθύνθηκαν στὸν Ἱερὸ Κλῆρο καὶ στὸν πιστὸ Λαὸ τῆς εὐλογημένης Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας κατὰ τὰ δέκα χρόνια τῆς ἐπισκοπικῆς μας διακονίας σ' αὐτή.

Αὐτὰ συγκεντρώσαμε καὶ ἐκδίδουμε γιὰ νὰ τὰ προσφέρουμε στοὺς πιστοὺς μὲ τὴν εὐχὴ νὰ ἑορτάζουν τὴν ἱερώτατη αὐτὴ ἑορτὴ μὲ ψυχὴ στολισμένη μὲ τὴν πίστη καὶ λάμπουσα ἀπὸ τὶς ἀρετές, ὥστε νὰ ἀξιωθοῦν νὰ μετάσχουν καὶ στὴν αἰώνια δόξα τῆς ἀνεσπέρου ἡμέρας τῆς βασιλείας Του.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Ἔγραφα τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων τοῦ ἔτους 2010

4. Πρὸς Ρωμαίους η΄ 11.

ΠΑΣΧΑΛΙΟ ΜΗΝΥΜΑ
ἔτους 2000

Παιδιά μου εὐλογημένα

«Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος
ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ»[1]

Ἀνέτειλε ἡμέρα χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης, ἀγαπητοί, ἡμέρα ἀγαλλιάσεως καὶ ἀνακαινισμοῦ τῶν ψυχῶν μας, ἡμέρα ὄντως μεγάλη καὶ θαυμαστὴ καὶ ἐπιφανής. Αὐτὴ εἶναι *«ἡ ἑορτὴ τῶν ἑορτῶν καὶ ἡ πανήγυρις τῶν πανηγύρεων»*. Αὐτὴ εἶναι ἡ σεβάσμια καὶ ἁγία καὶ λαμπροφόρος ἡμέρα τῆς ἀναστάσεως.

Μὲ χαρὰ καὶ πνευματικὴ ἀγαλλίαση ἑορτάζουμε τὴν λαμπρὴ καὶ φωταυγὴ αὐτὴ νύκτα τὴν ᾽Ανάσταση τοῦ Κυρίου μας ᾽Ιησοῦ Χριστοῦ. Στὴν ἑορτὴ αὐτὴ συμμετέχει ὁλόκληρη ἡ δημιουργία, *«ὁρατός τε κόσμος ἅπας καὶ ἀόρατος»*, τὰ ἔμψυχα καὶ τὰ ἄψυχα, ἡ λογικὴ καὶ ἡ ἄλογος φύση. Ἡ

1. Ψαλμοῦ ριζ΄ 24.

ἑορτὴ αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ αἰωνία καὶ οἰκουμενικὴ πανήγυρις, ποὺ θὰ ψάλλει τὴν νέα ὠδὴ στὸν παθόντα, θανόντα καὶ ἀναστάντα Λυτρωτὴ καὶ Σωτήρα Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό.

Ἑορτάζουμε ὄχι μόνο ἕνα ἱστορικὸ γεγονός, ἀλλὰ κυρίως ἕνα λυτρωτικὸ γεγονός, ποὺ ὑπερβαίνει τὴν ἱστορικότητα καὶ ἀφορᾶ στὸν καθένα ἀπὸ μᾶς. Ὁ Ἀναστὰς Κύριος νίκησε τοὺς δύο φοβεροὺς ἐχθροὺς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς δημιουργίας. Πρῶτον τὴν ἁμαρτία καὶ δεύτερον τὸν θάνατο.

Ὁ Κύριος νίκησε τὴν ἁμαρτία, διότι ἐλεύθερος ἀπὸ τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα, δὲν ὑπέκυψε στὴν ἁμαρτία καὶ ἐνῶ στὸ Πάθος πολεμήθηκε λυσσωδῶς ἀπὸ τὸν διάβολο δὲν ὑποχώρησε, ἀλλὰ ὑπέμεινε τὰ πάντα ἑκούσια, ἀγόγγυστα καὶ ἀδιαμαρτύρητα. Ἀποδείχθηκε ὅτι εἶναι ἰσχυρότερος τῶν ἐχθρῶν Του. Ἐπειδὴ ὁ Κύριος νίκησε τὴν ἁμαρτία, ποὺ ἐνεργεῖται μὲ ἔμπνευση τοῦ διαβόλου, νίκησε καὶ τὸν θάνατο. Πέθανε καὶ ἔζησε καὶ ἐμφανίσθηκε ζωντανὸς μετὰ τὸν θάνατό Του, ὡς πραγματικὸς καὶ ἀληθινὸς ἄνθρωπος.

Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἔγινε ἔτσι *«πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν»*[2]. Ὁ πρῶτος ποὺ πέθανε καὶ ἔζησε. Μὲ τὴν ἀνάστασή Του *«ἐκ γὰρ θανάτου πρὸς ζωὴν καὶ ἐκ γῆς πρὸς οὐρανὸν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμᾶς διεβίβασεν»*[3].

2. Πρὸς Κολοσσαεῖς α΄ 18.

Ἑορτάζουμε μαζὶ μὲ τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ὑπέρβαση τῶν ὑπαρξιακῶν ὁρίων μας. Ὁ Χριστὸς ἔγινε γιὰ μᾶς ἡ ὁδός, ἡ θύρα, ἡ ἀλήθεια, ἡ ζωὴ γιὰ νὰ περάσουμε ἀπὸ τὴν κατάσταση τῆς φθορᾶς πρὸς τὴν ἀφθαρσία, ἀπὸ τὴν ἐξουσία τοῦ θανάτου, πρὸς τὴν ἐλευθερία τῆς ἀθανασίας, ἀπὸ τὴν γῆ πρὸς τὸν οὐρανό. Ὁ Θεὸς μᾶς μετέστησε ἀπὸ τὴν πονηρὴ ἐξουσία τῶν δαιμόνων στὴν Βασιλεία τοῦ Υἱοῦ τῆς ἀγάπης Του. Μετέχουμε σ᾽ αὐτὴ τὴν νίκη καὶ διαβαίνουμε τὰ ὅρια τῆς πεσμένης φθαρτῆς φύσεώς μας μὲ τὴν συμμετοχή μας στὰ ἅγια Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ μᾶς καλεῖ: «*Δεῦτε πόμα πίομεν καινόν*»[4] ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς ἀφθαρσίας. Αὐτὴ εἶναι ἡ δυνατότητα ποὺ μᾶς παρέχει ἡ Ἐκκλησία. Μᾶς προσφέρει τὴν ζωή, τὴν ἀνάσταση καὶ τὴν ἀνακαίνιση τῆς ὑπάρξεώς μας.

Ὡστόσο ζοῦμε ἀκόμη μέσα στὸν κόσμο τῆς φθορᾶς καὶ στὴν κοινωνία τῆς πονηρίας, ὅπου κυριαρχοῦν οἱ πνιγηρὲς ποικίλες μορφὲς τοῦ θανάτου καὶ ἀναζητοῦμε τρόπο νὰ ἀνασάνουμε, νὰ ἐλευθερωθοῦμε ἀπὸ τὶς ὠδῖνες τοῦ θανάτου, ποὺ μᾶς περικυκλώνουν. Χρειαζόμαστε τὴν καθαρτική, φωτιστικὴ καὶ θεωτικὴ χάρη τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ γίνει ὁ κόσμος μας, ἡ κοινωνία μας, ἡ ζωή μας, φῶς καὶ ζωή. Αὐτὴ τὴν χάρη μᾶς τὴν δίνει ἡ Ἐκκλησία.

3. Ἐκ τοῦ εἱρμοῦ τῆς α΄ ᾠδῆς τοῦ ἀναστάσιμου κανόνα.
4. Ἐκ τοῦ εἱρμοῦ τῆς γ΄ ᾠδῆς τοῦ ἀναστάσιμου κανόνα.

Εἶναι ἡ μόνη εὐκαιρία καὶ δυνατότητα ποὺ μᾶς παρέχεται.

Ἂς ἀξιοποιήσουμε αὐτὴ τὴν εὐκαιρία γιὰ νὰ ζήσουμε στὴν ἐλευθερία, ποὺ μᾶς χάρισε ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός.

Εὔχομαι νὰ ἑορτάσετε τὸ Πάσχα ἡμῶν μὲ πνευματικὴ χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση.

Ἡ Χάρη τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου νὰ εἶναι πάντοτε μαζί σας καὶ νὰ φωτίζει τὴν ζωή σας.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΑ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ
Δανιήλ.

ΠΑΣΧΑΛΙΟ ΜΗΝΥΜΑ

ἔτους 2001

Παιδιά μου εὐλογημένα

Αὐτὴ ἡ εὐλογημένη νύκτα, ποὺ ἑορτάζουμε μὲ πνευματικὴ ἀγαλλίαση, χαρὰ καὶ εὐφροσύνη τὴν ζωηφόρο Ἀνάσταση τοῦ γιὰ μᾶς καὶ τὴν σωτηρία μας σταυρωθέντος καὶ ἀναστάντος Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰκονίζει τὴν αἰώνια ἐκείνη πανήγυρις «τῶν πρωτότοκων υἱῶν τοῦ Θεοῦ, ποὺ τὰ ὀνόματά τους ἔχουν καταγραφεῖ στοὺς οὐρανούς»[1], «Ὅταν θὰ ἔρθει ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου μὲ ὅλη Του τὴν μεγαλοπρέπεια»[2] καὶ συναχθεῖ «τὸ ἀμέτρητο πλῆθος -ποὺ κανεὶς δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ τὸ μετρήσει- ἀπὸ κάθε ἔθνος, ἀπὸ ὅλες τὶς φυλές, καὶ τοὺς λαούς, καὶ τὶς γλῶσσες, καὶ στέκονταν μπροστὰ στὸν θρόνο καὶ στὸ

1. «*Πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων*» (πρὸς Ἑβραίους ιβ΄ 23).

2. «*Ὅταν ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ*» (Ματθαίου κε΄ 31).

᾽Αρνίο, καὶ φοροῦσαν λευκὲς στολές, καὶ κρατοῦσαν φοινικόκλαδα στὰ χέρια τους καὶ φώναζαν μὲ δυνατὴ φωνή: ἡ σωτηρία εἶναι στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ μας, ποὺ κάθεται στὸν θρόνο, καὶ τοῦ ᾽Αρνίου... ᾽Αληθινά, εὐλογία καὶ δόξα καὶ σοφία, εὐχαριστία καὶ τιμὴ καὶ δύναμη καὶ ἰσχὺς ἀνήκουν γιὰ πάντα στὸν Θεό μας. ᾽Αμήν»[3].

☆ Αὐτὸ τὸ ἀμέτρητο πλῆθος εἶναι:

☆ Αὐτοὶ ποὺ ἔπλυναν τὴν στολή τους, δηλαδὴ τὴν ψυχή τους, καὶ τὴν λεύκαναν μὲ τὸ αἷμα τοῦ ᾽Αρνίου.[4]

☆ ᾽Εκεῖνοι, ποὺ δὲν μολύνθηκαν ἀπὸ τὴν λατρεία τῶν εἰδώλων.

☆ ᾽Εκεῖνοι, ποὺ ἀκολουθοῦν τὸ ᾽Αρνίο ὅπου καὶ ἂν πάει.

᾽Απ᾽ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα αὐτοὶ ἔχουν λυτρωθεῖ ὡς πρώτη προσφορὰ στὸν Θεὸ καὶ στὸ ᾽Αρνίο[5].

Ἔτσι ἡ ᾽Εκκλησία μᾶς θυμίζει, ὅτι ὁ Κύριός μας ᾽Ιησοῦς Χριστός «παραδόθηκε στὸν θάνατο γιὰ τὶς ἀνομίες μας καὶ ἀναστήθηκε γιὰ τὴν σω-

3. «*Ὄχλος πολύς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἐδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημένους στολὰς λευκάς, καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν· καὶ κράζουσι φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες· Ἡ σωτηρία τῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ ἀρνίῳ... λέγοντες· ᾽Αμήν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν*» (᾽Αποκαλύψεως ζ΄ 9-10, 12).

4. ᾽Αποκαλύψεως ζ΄ 14.

5. ᾽Αποκαλύψεως ιδ΄ 4.

τηρία μας»[6]. Ἡ εὐεργεσία τοῦ θυσιασθέντος γιὰ μᾶς Σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστοῦ συνίσταται στὸ ὅτι τιμωρήθηκε καὶ πέθανε ἀντὶ γιὰ μᾶς καὶ ἀναστήθηκε γιὰ νὰ δοξασθοῦμε ἐμεῖς.

Ἀκόμη ἡ Ἐκκλησία μᾶς θυμίζει, ὅτι Ἀνάσταση γιὰ μᾶς σημαίνει:

❋ Τὴν ἐλευθερία ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ ροπὴ πρὸς τὴν ἁμαρτία, μὲ τὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος γεννιέται. Τὴν ἐλευθερία ἀπὸ τὸν ἰσχυρὸ «*ἕτερον νόμον*»[7], ὁ ὁποῖος μᾶς στρέφει καὶ μᾶς ὑποδουλώνει στὰ πάθη τῆς πονηρίας, ποὺ ρυπαίνουν τὴν ψυχὴ καὶ τὴν σκοτώνουν, καὶ τῆς ἀφαιροῦν τὴν ἀξιοπρέπειά της, τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν ἐκτίμησή της ἀπὸ τὸν πνευματικὸ κόσμο. Ἀνάσταση εἶναι νὰ εἶσαι ἐλεύθερος, νὰ μὴν ἐξουσιάζεσαι, νὰ πράττεις τὸ ἀγαθό, ὅπως τὴν διακήρυξε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «Ὅλα μοῦ ἐπιτρέπονται, ἐγὼ ὅμως δὲν ἐπιτρέπω νὰ μὲ κυριεύσει τίποτα»[8].

❋ Τὴν ἀντοχή, τὴν γενναιότητα καὶ τὴν καρτερία στοὺς πειρασμούς. Ὁ Κύριός μας ὑπέμεινε ἀδίκως σταυρὸ καὶ θάνατο καὶ καταδέχθηκε κάθε μορφῆς ἀτίμωση, περιφρόνηση καὶ ἐμπαιγμὸ γιὰ νὰ μᾶς διδάξει, ὅτι στὴν ζωή μας πρέπει νὰ ἀντέ-

6. «*Ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν*» (πρὸς Ρωμαίους δ΄ 25).

7. Ρωμαίους ζ΄ 23.

8. *Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ᾽ οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό τινος*» (πρὸς Κορινθίους Α΄ στ΄ 12).

χουμε, νὰ ἀντιμετωπίζουμε μὲ γενναιότητα, χωρὶς νὰ ἁμαρτάνουμε, τὶς ἀδικίες, τοὺς παντοειδεῖς πειρασμούς, τὴν ἀσθένεια, τὴν συκοφαντία κ. ἄ.

Ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος, ὁ Ἀδελφόθεος, διδάσκει: «Μακάριος ὁ ἄνθρωπος ποὺ δέχεται μὲ ὑπομονὴ τὶς δοκιμασίες. Γιατί, ἂν ὑποστεῖ μὲ ἐπιτυχία τὶς δοκιμασίες, θὰ κερδίσει τὸ βραβεῖο τῆς αἰώνιας ζωῆς, ποὺ ὑποσχέθηκε ὁ Θεὸς σ' ὅσους Τὸν ἀγαποῦν»[9].

Ἑορτάζουμε τὴν σωτήρια αὐτὴ νύκτα τὴν νίκη τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους, τῆς κακίας, τῆς ἀσέβειας, καὶ κάθε πονηρίας καὶ ἐνισχυόμαστε στὸν καθημερινό μας ἀγώνα γιὰ νὰ νικήσουμε τὶς δυνάμεις τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου, ἀκούοντες τὸν αἰώνιο Νικητὴ νὰ μᾶς ἐνθαρρύνει:

«Τὸν νικητὴ θὰ τὸν βάλω νὰ καθήσει μαζί μου στὸν θρόνο μου, ὅπως κάθισα κι ἐγὼ νικητὴς μαζὶ μὲ τὸν Πατέρα μου στὸν θρόνο Του. Ὅποιος ἔχει αὐτιὰ ἂς ἀκούσει τὶ λέει τὸ Πνεῦμα στὶς Ἐκκλησίες»[10].

9. *«Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δόκιμος γενόμενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν»* (Ἰακώβου α΄ 12).

10. *«Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ»* (Ἀποκαλύψεως γ΄ 21).

Εὐλογημένα παιδιά μου

Εὔχομαι νὰ εἶσθε νικητὲς τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου μὲ τὴν δύναμη τοῦ ᾽Αναστάντος Κυρίου μας ᾽Ιησοῦ Χριστοῦ.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΑ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† ῾Ο Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ ῾Υμηττοῦ

Δανιήλ.

Ὁ Χριστὸς διδάσκων τὴν Σαμαρείτιδα.
Ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου:
Οἱ τοιχογραφίες τοῦ Καθολικοῦ.

ΜΗΝΥΜΑ ΠΑΣΧΑΛΙΟ
ἔτους 2002

᾿Αδελφοί μου καὶ Παιδιά μου

Μέσα στὶς δαφνοφόρες ἐκκλησιές μας καὶ μὲ πνευματικὴ εὐφροσύνη ἑορτάζουμε τὴν ἔνδοξη ᾿Ανάσταση τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ μας, τοῦ Λυτρωτοῦ καὶ Σωτήρα μας ᾿Ιησοῦ Χριστοῦ. «Καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι μικρὸ κατόρθωμα, τὸ νὰ χαιρόμαστε γιὰ τὰ ἀγαθά, τὸ νὰ σκιρτᾶμε ἀπὸ χαρά, τὸ νὰ εὐφραινόμαστε, τὸ νὰ δεχόμαστε μὲ εὐχαρίστηση τὶς εὐεργεσίες τοῦ Θεοῦ[1]. ῾Η ᾿Ορθόδοξη ᾿Εκκλησία θεωρεῖται ὡς ἡ ᾿Εκκλησία τῆς ᾿Αναστάσεως, μὲ τὴν ἔννοια ὅτι πιστεύει καὶ κηρύσσει τὴν ᾿Ανάσταση τοῦ ᾿Ιησοῦ Χριστοῦ καὶ

1. «*Καὶ γὰρ καὶ τοῦτο οὐ μικρὸν κατόρθωμα, τὸ χαίρειν ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς, τὸ σκιρτᾷν, τὸ εὐφραίνεσθαι, τὸ μετὰ ἡδονῆς δέχεσθαι τοῦ Θεοῦ τὰς εὐεργεσίας*» (᾿Ιωάννου Χρυσοστόμου, ὁμιλία στὸν ριζ΄ Ψαλμό, P. G. 55, 337 Ε.Π.Ε. τ. 6, σελ. 602).

ζεῖ τὴν ζωὴ τῆς Ἀναστάσεως.

Ὁ Κύριός μας μὲ τὸ Σωτήριο Πάθος Του, τὸν Ζωοποιὸ Σταυρὸ καὶ θάνατό Του, τὴν Ἐκούσια Ταφή Του καὶ τὴν Τριήμερη Ἔνδοξη Ἀνάστασή Του καὶ γενικῶς μὲ τὸ Μέγα Μυστήριο τῆς Ἐνσάρκου Οἰκονομίας Του:

- Συμφιλίωσε τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸν Ἐπουράνιο Θεὸ καὶ Πατέρα «γιὰ νὰ δημιουργήσει μὲ τὸ ἔργο Του μία νέα ἀνθρωπότητα, φέρνοντας εἰρήνη. Καὶ ἀφοῦ θανάτωσε μὲ τὸν σταυρό Του τὴν ἔχθρα, ἕνωσε τοὺς δύο, Ἰουδαίους καὶ ἐθνικούς, σὲ ἕνα σῶμα καὶ τοὺς συμφιλίωσε μὲ τὸν Θεό»[2].
- Κατάπαυσε τὴν τυραννίδα τοῦ διαβόλου «γιατὶ ὁ κυρίαρχος αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶναι κιόλας καταδικασμένος»[3] καὶ μᾶς ἀπάλλαξε ἀπὸ τὴν πονηρὴ ἐξουσία του[4].
- Χάρισε ἄφεση ἁμαρτιῶν καθώς «Αὐτὸς θυσιάσθηκε γιὰ νὰ μᾶς ἐλευθερώσει ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες μας»[5].
- Ἀναγέννησε κάθε πιστὸ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος:

2. «*Ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ*» (πρὸς Ἐφεσίους β΄ 15-16).

3. «*Ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται*» (Ἰωάννου. ις΄ 11).

4. Πρβλ. Ἀποκαλύψεως ιθ΄ 20.

5. «*Αὐτὸς ἱλασμός ἐστι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν*» (Ἰωάννου Α΄ β΄ 2).

«Εὐλογημένος νὰ εἶναι ὁ Θεός, ὁ Πατέρας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἀπὸ μεγάλη εὐσπλαγχνία μᾶς ξαναγέννησε σὲ μιὰ καινούρια ζωὴ μὲ τὴν ἀνάσταση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἔτσι τώρα μπορεῖτε νὰ ἐλπίζετε πραγματικά σὲ μιὰ κληρονομιὰ φυλαγμένη γιὰ σᾶς στοὺς οὐρανούς, ποὺ δὲν φθείρεται, δὲν ἔχει τίποτα τὸ βέβηλο καὶ δὲν μαραίνεται ποτέ»[6].

Ἀνακαίνισε τὴν παλαιωθεῖσα καὶ φθαρεῖσα ἀπὸ τὴν ἁμαρτία φύση, ἡ ὁποία «καὶ αὐτὴ θὰ ἀπελευθερωθεῖ ἀπὸ τὴν ὑποδούλωσή της στὴν φθορὰ καὶ θὰ μετάσχει στὴν ἐλευθερία ποὺ θὰ ἀπολαμβάνουν τὰ δοξασμένα παιδιὰ τοῦ Θεοῦ»[7].

Βεβαίωσε γιὰ τὴν ἀνάστασή μας:

α΄. «Ὅπως πεθαίνουν ὅλοι ἐξαιτίας τῆς συγγένειας μὲ τὸν Ἀδάμ, ἔτσι, χάρη στὴν συγγένεια μὲ τὸν Χριστό, ὅλοι θὰ ξαναπάρουν ζωή»[8]. β΄. «Ἂν πιστεύουμε ὅτι ὁ Ἰησοῦς πέθανε καὶ ἀναστήθηκε, ἔτσι καὶ ὁ Θεός, αὐτοὺς ποὺ κοιμήθηκαν μὲ πίστη

6. «*Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς*» (Πέτρου Α΄ α΄ 3-4).

7. «*Καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ*» (πρὸς Ρωμαίους η΄ 21).

8. «*Ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται*» (πρὸς Κορινθίους Α΄ ιε΄ 22).

στὸν Ἰησοῦ, θὰ τοὺς ἀναστήσει»[9]. γ΄. «Ὅλη ἡ κτίση στενάζει... καὶ ὄχι μόνο ἡ κτίση. Τὸ ἴδιο κάνουμε κι ἐμεῖς. Ἔχουμε ὡς ἀρραβώνα τοῦ νέου κόσμου τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ἐσωτερικὰ ὅμως στενάζουμε κι ἐμεῖς, γιατὶ λαχταροῦμε νὰ γίνουμε γιὰ πάντα παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ γλιτώσει τὸ σῶμα μας ἀπὸ τὴν φθορά»[10].

Προσάγαγε τοὺς ἀνθρώπους γιὰ νὰ υἱοθετηθοῦν ἀπὸ τὸν Ἐπουράνιο Θεὸ καὶ Πατέρα. «Μᾶς προόρισε μὲ τὴν ἀγάπη του νὰ γίνουμε παιδια του διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, σύμφωνα μὲ τὸ καλόβουλο γιὰ μᾶς θέλημά Του»[11].

Ἐλευθέρωσε τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἦταν ὑποδουλωμένο στοὺς νόμους τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου. Γι᾽ αὐτὸ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος παραγγέλλει: «Ἔτσι νὰ σκέπτεστε καὶ σεῖς γιὰ τὸν ἑαυτό σας: Ἔχετε πεθάνει γιὰ τὴν ἁμαρτία, καὶ ἡ ζωή σας βρίσκεται πιὰ κοντὰ στὸν Θεὸ χάρη στὴν ἕνωσή σας μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ Κύριό μας. Μὴν ἀφήνετε, λοιπόν, τὴν ἁμαρτία νὰ κυριαρχεῖ στὸ φθαρτό σας σῶμα, καὶ μὴν ὑπακούετε σ᾽ αὐτὴν

9. «*Εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ*» (πρὸς Θεσσαλονικεῖς Α΄ δ΄ 14).

10. «Πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει...*ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ Πνεύματος ἔχοντες καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν*» (πρὸς Ρωμαίους η΄ 22-23).

11 «*Προορίσαντα ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ*» (πρὸς Ἐφεσίους α΄ 5).

ὑποκύπτοντας στὶς ἐπιθυμίες αὐτοῦ τοῦ σώματος. Καὶ ἀκόμα, μὴν ἀφήνετε τίποτε ἀπὸ τὸν ἑαυτό σας στὴν διάθεση τῆς ἁμαρτίας, ὥστε αὐτὴ νὰ τὸ χρησιμοποιήσει ἐναντίον σας σὰν ὄργανο γιὰ τὸ κακό. Ἀντίθετα, νὰ προσφέρετε τὸν ἑαυτό σας στὸν Θεό, ὅπως ταιριάζει σὲ ἀνθρώπους ποὺ πέθαναν καὶ ἀναστήθηκαν γιὰ μία νέα ζωή. Νὰ κάνετε κάθε μέλος σας ὅπλο στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸ καλό. Δὲν μπορεῖ πλέον, ἡ ἁμαρτία νὰ σᾶς ἐξουσιάσει, γιατὶ ζεῖτε ὄχι κάτω ἀπὸ τὴν κυριαρχία τοῦ νόμου, ἀλλὰ στὸν χῶρο τῆς χάρης τοῦ Θεοῦ».[12]

Κατάργησε τὴν δύναμη τοῦ θανάτου καὶ μᾶς ἔδωσε τὴν ἀφθαρσία καὶ τὴν αἰώνια ζωὴ γενόμενος «ὁ πρῶτος ποὺ ἀναστήθηκε ἀπὸ τοὺς νεκροὺς ὥστε νὰ γίνει σὲ ὅλα Ἐκεῖνος πρῶτος»[13].

Ἐμᾶς τοὺς ὄντας ἀνάξιους καὶ αὐτῆς τῆς γῆς καὶ τῆς προσκαίρου ζωῆς, ἀνάδειξε ἄξιους τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ Θεὸς καὶ Πατέρας μας «καὶ ὅταν ἀκόμη εἴμαστε ἠθικὰ νεκροὶ ἐξαιτίας τῶν παραβάσεων, μᾶς ζωντάνευσε πνευματικὰ μαζὶ μὲ τὸν Χρι-

12 «*Οὕτω καὶ ἡμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ. μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ· ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ᾽ ὑπὸ χάριν*» (πρὸς Ρωμαίους ς΄ 11-14).

13. «*Πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων*» (πρὸς Κολοσσαεῖς α΄ 18).

στό. Ἔχετε σωθεῖ μὲ τὴν χάρη καὶ ὄχι μὲ κατορθώματα δικά σας. Καὶ μᾶς ἀνάστησε μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸ καὶ μᾶς ἔβαλε νὰ καθίσουμε μαζί του στὰ ἐπουράνια. Καὶ ἡ ἀνάσταση καὶ ἡ ἀνύψωσή μας αὐτὴ ἔγινε μὲ τὴν ἕνωσή μας μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Καὶ μᾶς εὐεργέτησε τόσο πολὺ ὁ Θεός, γιὰ νὰ φανερώσει στὶς μελλοντικὲς γενιὲς τὸν ὑπερβολικὸ πλοῦτο τῆς χάριτός του, μὲ τὴν ἀγαθότητα ποὺ ἐπέδειξε σὲ μᾶς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ»[14].

Διάλυσε τὸ σκότος τοῦ ψεύδους καὶ κάθε πλάνης, «καὶ νά, ποιὰ εἶναι ἡ καταδίκη· τὸ φῶς ἦρθε στὸν κόσμο, οἱ ἄνθρωποι ὅμως ἀγάπησαν περισσότερο τὸ σκοτάδι παρὰ τὸ φῶς» [15].

Μᾶς ἐξαγόρασε ἀπὸ τὴν κατάρα τοῦ νόμου «ἀφοῦ ἔγινε Αὐτὸς κατάρα γιὰ χάρη μας. Γιατὶ εἶναι γραμμένο: Καταραμένος ὅποιος κρεμιέται ἐπάνω σὲ ξύλο. Ἡ εὐλογία, λοιπόν, τοῦ Ἀβραὰμ ἔρχεται μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ στὰ ἔθνη, κι ἔτσι μὲ τὴν πίστη ἀποκτοῦμε τὸ Πνεῦμα ποὺ ὑποσχέθηκε ὁ Θεός»[16].

14. «*Ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ· χάριτί ἐστε σεσωσμένοι καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ*» (πρὸς Ἐφεσίους β΄ 5-7).

15. «*Αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς*» (Ἰωάννου γ΄ 19).

16. «*Γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα· γέγραπται γάρ· Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου, ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ*

- Ἔδιωξε τὴν ἁμαρτία.
- Ἐφύτευσε τὴν ἀρετή.
- Κατακάλλυνε καὶ κατακόσμησε τὴν οἰκουμένη μὲ τὸ φῶς τῆς δόξης Του.

Ἐμεῖς τὰ τέκνα τοῦ Ἐπουρανίου Θεοῦ καὶ Πατέρα μεταλαμβάνοντες τῆς χαρᾶς τῆς Ἐκκλησίας ὀφείλουμε νὰ εἴμαστε *«υἱοί... τῆς ἀναστάσεως»*[17] καὶ μάρτυρες τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου κατὰ τὴν ἐντολή Του: «Νὰ γίνετε μάρτυρες δικοί μου, στὴν Ἱερουσαλήμ, σὲ ὅλη τὴν Ἰουδαία καὶ στὴν Σαμάρεια καὶ ὡς τὰ πέρατα τῆς γῆς»[18] μὲ τὴν πίστη καὶ τὴν ἀρετή μας.

Τὰ ἐλέη τοῦ Σταυροῦ καὶ ἡ Χάρη τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου μας νὰ εἶναι μαζί σας.

Μὲ πατρικὲς εὐχὲς καὶ ἀγάπη.
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιήλ.

εὐλογία τοῦ Ἀβραὰμ γένηται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως» (πρὸς Γαλάτας γ΄ 13-14).

17. Λουκᾶ κ΄ 36.

18. *«Ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς»* (Πράξεων α΄ 8).

Τὸ δεῖπνον εἰς Ἐμμαούς.
Ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου:
Οἱ τοιχογραφίες τοῦ Καθολικοῦ.

ΠΑΣΧΑΛΙΟ ΜΗΝΥΜΑ
ἔτους 2003

Ἀδελφοί μου καὶ παιδιά μου

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀνέτρεψε τὴν φθαρμένη νοοτροπία τῆς καταστάσεως τῆς πτώσεως.

Ἀπέδειξε καὶ ἐπισφράγισε μὲ πανηγυρικὸ τρόπο ὅτι:

①. Τὸ μέγεθος τῆς ἀγάπης μετριέται μὲ τὴν θυσία. Ὁ Κύριος εἶπε· «Κανεὶς δὲν ἔχει μεγαλύτερη ἀγάπη ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ θυσιάζει τὴν ζωή του γιὰ χάρη τῶν φίλων του[1]». Ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Ἐπουράνιο Θεὸ καὶ Πατέρα, ἐξομολογητικά, φανέρωσε τὸν σκοπὸ τῆς θυσίας Του: «Καὶ γιὰ χάρη τους ἁφιερώνω καὶ προσφέρω τὸν ἑαυτό μου σ' Ἐσένα, ὥστε κι αὐτοί, μὲ τὴν βοήθεια τῆς ἀλήθειας, νὰ εἶναι ἁφιερωμένοι σ' Ἐσένα»[2]. Ὁ εὐαγγελι-

1. *«Μείζονα ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ»* (Ἰωάννου ιε΄ 13).

2. *«Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ»*. (Ἰωάννου ιζ΄ 19).

στὴς Ἰωάννης ἀναφέρεται σ᾽ αὐτὴ τὴν μέγιστη ἀγάπη κηρύσσοντας, ὅτι «τόσο πολὺ ἀγάπησε ὁ Θεὸς τὸν κόσμο τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ζοῦσε στὴν ἁμαρτία, ὥστε παρέδωκε σὲ θάνατο τὸν μονάκριβο Υἱό Του, γιὰ νὰ μὴ χαθεῖ ὅποιος πιστεύει σ᾽ Αὐτὸν ἀλλὰ νὰ ἔχει ζωὴ αἰώνια»[3].

②. *«Οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι»*, δηλαδὴ οἱ ἔχοντες τὴν γνώμη, ὅτι εἶναι μικροὶ καὶ ἀσήμαντοι, γνωρίζουν τὸν Θεὸ καὶ τὴν ἀλήθεια κατὰ τὸν ἐξομολογητικὸ λόγο τοῦ Κυρίου μας πρὸς τὸν Ἐπουράνιο Θεὸ καὶ Πατέρα: «Σ᾽ εὐχαριστῶ, Πατέρα, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, γιατὶ αὐτὰ τὰ ἔκρυψες ἀπὸ τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς συνετοὺς καὶ τὰ φανέρωσες στοὺς ταπεινούς. Ναὶ Πατέρα μου, αὐτὸ ἦταν τὸ θέλημά Σου»[4]. Πρὸς τοὺς μαθητές Του εἶπε: « Σ᾽ ἐσᾶς ἔδωσε ὁ Θεὸς νὰ γνωρίσετε τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν»[5].

③. Ἡ διακονία καὶ ἡ προσφορὰ ὑπηρεσίας στὸν πλησίον εἶναι τὸ ἀληθινὸ καὶ ὑψηλὸ μεγαλεῖο. Στοὺς ἔκπληκτους Μαθητές Του ὁ Κύριος ἀποκάλυψε, ὅτι «ὅποιος θέλει νὰ γίνει μεγάλος ἀ-

3 «*Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ᾽ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον*» (Ἰωάννου γ΄ 16).

4. «*Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου*» (Ματθαίου ια΄ 25-26).

5. «*Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν*» (Ματθαίου ιγ΄ 11).

νάμεσά σας πρέπει νὰ γίνει δοῦλος σας»[6].

④. Ὁ ἐθελούσιος θάνατός Του πάνω στὸν Σταυρό, ἡ σταυρικὴ θυσία Του -ἂν καὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους θεωρήθηκε σκάνδαλο καὶ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρες ἀνοησία- εἶναι ἡ δύναμή Του, ἡ νίκη Του, ἡ δόξα Του καὶ ὁ αἰώνιος ἔπαινός Του. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς ἐξήγησε ὅτι, «ἡ ἀδυναμία τοῦ Θεοῦ εἶναι πιὸ δυνατὴ ἀπὸ τὴν δύναμη τῶν ἀνθρώπων». Καὶ ὅτι «ὅσους ὁ κόσμος θεωρεῖ μωρούς, ἐκείνους διάλεξε ὁ Θεὸς γιὰ νὰ ντροπιάσει τελικὰ τοὺς σοφούς· κι ὅσους ὁ κόσμος θεωρεῖ ἀνίσχυρους, ἐκείνους διάλεξε ὁ Θεὸς γιὰ νὰ ντροπιάσει τελικὰ τοὺς κατὰ κόσμον ἰσχυροὺς καὶ ὅσους ὁ κόσμος θεωρεῖ παρακατιανοὺς καὶ περιφρονημένους, ἐκείνους διάλεξε ὁ Θεός, τὰ μηδαμινά, γιὰ νὰ καταργήσει ὅσους θαρροῦν, πὼς εἶναι κάτι»[7].

⑤. Ἀληθινὴ σοφία εἶναι νὰ ζεῖς, νὰ σκέπτεσαι καὶ νὰ ἀποφασίζεις, ὅπως ὁ Θεός. Γι᾽ αὐτὸ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς κάλεσε νὰ τὸν μιμηθοῦμε ἐφόσον καὶ ὁ ἴδιος ἀγωνιζόταν νὰ μιμηθεῖ τὸν

6. *«Ὅς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δοῦλος»* (Ματθαίου κ΄ 27).

7. *«Τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστί». «Ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα τοὺς σοφούς καταισχύνῃ, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά, καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ»*, (πρὸς Κορινθίους Α΄ α΄ 25, 27-28).

Χριστό. Ἔγραψε: «μιμηθεῖτε ἐμένα, ὅπως κι ἐγὼ μιμοῦμαι τὸν Χριστό»[8].

⑥. Ὁ ὑπαρξιακὸς φόβος γιὰ τὸν θάνατο νικᾶται ἀπὸ τὴν ἐλπίδα τῆς αἰώνιας ζωῆς, ποὺ στηρίζεται στὸν Ἰησοῦ Χριστό, ποὺ διακήρυξε: «Ἐγὼ ὅμως ἦλθα γιὰ νὰ ἔχουν ζωή, καὶ μάλιστα ζωὴ περίσσια»[9].

«Ἐκεῖνος ποὺ πιστεύει στὸν Υἱὸ ἔχει αἰώνια ζωή· ἐκεῖνος ποὺ ἀρνεῖται νὰ πιστέψει στὸν Υἱό, δὲν θὰ δεῖ τὴν ζωή»[10].

⑦. Ἡ κακοπάθεια γιὰ τὴν ἀρετή, τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν δικαιοσύνη, δὲν ἀντισταθμίζει τὴν δόξα τῆς νίκης. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος διευκρίνησε: «Ἐφόσον συμμεριζόμαστε τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ, θὰ μετάσχουμε μαζί Του καὶ στὴν δόξα Του. Πιστεύω πραγματικὰ πὼς ὅσα ὑποφέρουμε τώρα δὲν ἰσοσταθμίζουν τὴν δόξα ποὺ μᾶς ἐπιφυλάσσει ὁ Θεὸς στὸ μέλλον»[11].

Ὁ Ἀναστὰς Κύριός μας μ' αὐτὲς καὶ τὶς ἄλλες αἰώνιες ἀξίες πλούτισε τὴν ζωή μας, φώτισε τὴν

8. *«Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ».* (πρὸς Κορινθίους Α΄ ια΄ 1).

9. *«Ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὸν ἔχωσιν»* (Ἰωάννου ι΄ 10).

10. *«Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωήν»* (Ἰωάννου γ΄ 36.)

11. *«Εἴπερ συμπάσχομεν ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν. Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς»* (πρὸς Ρωμαίους η΄ 18).

πορεία μας, στήριξε τὸ ὅραμά μας, ἀπάντησε στὶς ἀναζητήσεις μας, μᾶς ἔδωσε νόημα καὶ σκοπὸ ὑπάρξεως, σφράγισε τὴν ἄνοδό μας στὴν κατάσταση τῆς θεϊκῆς ζωῆς Του. Γι᾽ αὐτὸ κι ἐμεῖς διακηρύττουμε μαζὶ μὲ τὸν ἀπόστολο Παῦλο τὴν ἐσχατολογικὴ προσδοκία μας: «Ἐμεῖς ὅμως, ἀντίθετα, εἴμαστε πολίτες τοῦ οὐρανοῦ, ἀπ᾽ ὅπου καὶ περιμένουμε νὰ ἔρθει ὁ σωτήρας μας, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Ὁποῖος θὰ μεταμορφώσει τὸ φθαρτό μας σῶμα καὶ θὰ τὸ κάνει ὅμοιο μὲ τὸ δικό Του ἔνδοξο σῶμα, μὲ τὴν δύναμη καὶ τὴν ἐξουσία ποὺ ἔχει νὰ ὑποτάξει στὸν Ἑαυτό Του τὰ πάντα»[12].

Τὰ ἐλέη τοῦ Σταυροῦ καὶ ἡ Χάρη τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου μας νὰ εἶναι μαζί σας,

Μὲ πατρικὲς εὐχὲς καὶ ἀγάπη.
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιήλ.

12. «*Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα*» (πρὸς Φιλιππησίους γ΄ 20-21).

Μή μου ἅπτου.
Ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου:
Οἱ τοιχογραφίες τοῦ Καθολικοῦ.

ΠΑΣΧΑΛΙΟ ΜΗΝΥΜΑ
ἔτους 2004

Ἀδελφοί μου καὶ Παιδιά μου

«Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ»[1].

Μὲ τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγκαινιάσθηκε ἡ *«καινὴ κτίση»*[2]. Κατὰ τὸν λόγο τῆς Γραφῆς, ὅποιος ἀνήκει στὸν Χριστὸ εἶναι μιὰ καινούργια δημιουργία.

Ἑορτάζουμε τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου κόσμου, στὸν ὁποῖο προφητικῶς ἀναφέρεται ἡ Γραφὴ μὲ τοὺς λόγους· «αὐτὴ ἡ ἡμέρα, ἡ πανηγυρικὴ καὶ χαρμόσυνη, εἶναι ἐκείνη τὴν ὁποία ἔκανε ὁ Κύριος. Ἂς χαροῦμε καὶ ἂς εὐφρανθοῦμε κατ' αὐτήν»[3].

1. Ψαλμοῦ ριζ΄ (ριη) 24.
2. Πρὸς Κορινθίους Β΄ ε΄ 17.
3. *«Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ»* (Ψαλμοῦ ριζ΄ (ριη) 24).

Στὴν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας βιώνουμε τὴν *καινὴ κτίση* ὡς ἑξῆς:

Καινὴ κτίση σημαίνει ἀναδημιουργία.

Ξαναπλασθήκαμε ἀπὸ τὸν Δημιουργό μας, Κύριο καὶ Σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστό, γιὰ νὰ καθαρισθοῦμε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὶς ὀλέθριες συνέπειές της, ὅπως εἶναι ἡ φθαρτότητα καὶ ὁ θάνατος.

Τὴν ἀλλοίωση καὶ τροπή, ποὺ ἐπέφερε ἡ παρακοὴ τοῦ Ἀδὰμ στὴν φύση μας καὶ στὴν ζωή μας, ἀνέτρεψε καὶ θεράπευσε ὁ Κύριός μας μὲ τὸν θάνατο καὶ τὴν ἀνάστασή Του. «Μαζὶ μὲ τὸν Χριστό, κατὰ μυστικὸ τρόπο καὶ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ, ὁ παλαιός μας ἄνθρωπος, ἡ διεφθαρμένη δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία φύση μας, συσταυρώθηκε καὶ πέθανε μαζί μὲ τὸν Χριστό, γιὰ νὰ γίνει ἀδρανὲς καὶ νεκρὸ τὸ ὑποδουλωμένο στὴν ἁμαρτία σῶμα μας, ὥστε νὰ μὴ γίνεται ὄργανό της καὶ νὰ μὴν εἴμαστε πλέον δοῦλοι καὶ ὑπήκοοι σ᾽ αὐτήν»[4].

Γι᾽ αὐτὸ ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς προτρέπει «νὰ ἀφαιρέσουμε τὸ παλαιὸ προζύμι τῆς διαφθορᾶς τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου, δηλαδὴ τὴν ἁμαρτία, ἀπὸ τὴν ψυχή μας, γιὰ νὰ εἴμαστε νέα ζύμη, καθαροὶ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, καθὼς μὲ τὴν πίστη καὶ τὸ βάπτισμα ἔχουμε ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὸ παλαιὸ προζύμι τῆς κακίας»[5].

4. «*Τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ*» (πρὸς Ρωμαίους ς΄ 6).

5. *Ἐκκαθάρατε οὖν τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον*

Ἡ ἀναδημιουργία αὐτὴ πραγματοποιεῖται, ἐνεργεῖται, ἀπὸ τὸν Θεὸ μὲ τὸ Μυστήριο τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος καὶ τὴν παρεχομένη συνεχῶς ἀπ᾽ Αὐτὸν θεία Χάρη σὲ ὅσους εἶναι μέλη τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅταν βαπτιζόμαστε συμμετέχουμε στὸν σταυρικὸ θάνατο καὶ τὴν ταφὴ καὶ τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας. Στὸ Μυστήριο τοῦ Βαπτίσματος πεθαίνουμε καὶ ἐνταφιαζόμαστε καὶ ζωοποιούμαστε μαζὶ μὲ τὸν Χριστό.

Ἂς ἀκούσουμε τὸν ἀπόστολο Παῦλο ποὺ λέει:

«Ὅσοι βαπτισθήκαμε στὸν Ἰησοῦ Χριστό, γίναμε διὰ τοῦ Βαπτίσματος μέτοχοι τοῦ σταυρικοῦ θανάτου Του. Ταφήκαμε μαζί Του μὲ τὸ Βάπτισμα, ποὺ μᾶς ἔκαμε συγκοινωνοὺς τοῦ θανάτου Του, ὥστε ὅπως ἀκριβῶς ἀναστήθηκε ὁ Χριστὸς ἐκ νεκρῶν μὲ τὴν ἔνδοξη δύναμη τοῦ Πατέρα, ἔτσι κι ἐμεῖς νὰ ἀναστηθοῦμε σὲ νέα ἐνάρετη καὶ ἁγία ζωὴ καὶ νὰ συμμορφώσουμε τὴν διαγωγή μας στὶς ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς αὐτῆς»[6].

Καινὴ κτίση σημαίνει νέα σχέση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεὸ Πατέρα του καὶ τοὺς ἀδελφούς του.

φύραμα, καθώς ἐστε ἄζυμοι» (πρὸς Κορινθίους Α΄ ε΄ 7).

6. «*Ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν* (πρὸς Ρωμαίους ς΄ 3-4).

Τὴν ἐγκαινίασε ὁ Κύριος, ὅταν ἀπευθυνόμενος στοὺς μαθητές Του εἶπε: «Δὲν σᾶς ἀποκαλῶ, οὔτε σᾶς θεωρῶ δούλους. Σᾶς ὀνόμασα φίλους μου»[7].

Ὁ Ἴδιος ἐξήγησε τὴν σημασία αὐτῆς τῆς ἀλλαγῆς, ποὺ ὀφείλεται στὴν φιλάνθρωπη ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ ὑπερβολικὰ μεγάλη ἀγάπη καὶ πολλὴ φροντίδα γιὰ μᾶς. Ἀπὸ αὐτὴ τὴν νέα σχέση, οἱ ἄνθρωποι δικαιοῦνται νὰ ἐπιστρέψουν στὴν θέση καὶ στὴν κατάσταση ἀπ᾽ ὅπου ξέπεσαν ἐξ αἰτίας τῆς ἁμαρτίας καὶ σὲ ἀκόμη ἀνώτερη θέση καὶ κατάσταση, ποὺ εἶναι αὐτὴ τοῦ τέκνου τοῦ Θεοῦ. Εἶπε ὅτι ὁ δοῦλος δὲν παραμένει ὡς κληρονόμος καὶ παντοτεινὸς κάτοχος στὴν οἰκία τοῦ κυρίου του, διότι δὲν ἔχει δικαιώματα σ᾽ αὐτὴν καὶ ἐκδιώκεται ἀπ᾽ αὐτήν, ὅταν γίνει ἀνεπιθύμητος. Τουναντίον ὁ υἱός, ἐπειδὴ κληρονομεῖ ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ πατέρα του, μένει διαρκῶς στὴν οἰκία[8].

Ἡ νέα σχέση μας μὲ τὸν Θεὸ εἶναι, ὅτι ἀπὸ τὴν κατάσταση τοῦ δούλου καὶ ὑποδίκου καὶ ἐνόχου ἀνυψωθήκαμε στὴν θέση τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων τοῦ Θεοῦ Πατέρα. Ὁ Θεὸς Πατέρας ὑποσχέθηκε, ὅτι «θὰ γίνει Πατέρας μας κι ἐμεῖς θὰ εἴμαστε παιδιά Του, υἱοὶ καὶ θυγατέρες Του»[9].

7. *«Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν»* (Ἰωάννου ιε΄ 15).

8. *«Ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα»* (Ἰωάννου η΄ 35).

Ἡ υἱοθεσία μας ἀπὸ τὸν Θεὸ Πατέρα ἔχει ὡς συνέπεια νὰ γίνουμε καὶ κληρονόμοι Του. Διαπιστώνει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι σύμφωνα μὲ τὰ λεχθέντα, σὺ ποὺ πίστευσες στὸν Χριστό, «δὲν εἶσαι πλέον δοῦλος, ἀλλ' εἶσαι υἱὸς καὶ συγχρόνως καὶ κληρονόμος τοῦ Θεοῦ. Γίνεσαι δὲ κληρονόμος διὰ μέσου τοῦ Χριστοῦ»[10].

Ἡ νέα σχέση καὶ κατάσταση τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν Θεὸ ἐπηρεάζει ἀναπόφευκτα καὶ τὴν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων σχέση. «Ἕνας Κύριος, μία Πίστις, ἕνα Βάπτισμα»[11].

Γιὰ τὴν σχέση αὐτὴ μίλησαν ἐπανειλημμένως ὁ Κύριος καὶ οἱ Ἀπόστολοι.

Καινὴ κτίση σημαίνει νέος τρόπος ζωῆς.

Μετὰ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ἐγκαινιάσθηκε ὁ νέος τρόπος ζωῆς καὶ συμπεριφορᾶς, δηλαδὴ ἡ *ἐν Χριστῷ* ζωή, ἡ ὁποία περιγράφεται ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Παῦλο:

«Ὅπως ὁ Χριστὸς ζεῖ γιὰ τὸν Θεό, ἔτσι καὶ σεῖς νὰ θεωρεῖτε τοὺς ἑαυτούς σας πεθαμένους μὲν καὶ νεκροὺς ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτία, ζωντανοὺς δὲ γιὰ τὸν Θεό, ἑνωμένους μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Κύριός μας. Ἂς μὴ βασιλεύει, κυριαρχεῖ καὶ ἐξουσιάζει ἡ ἁμαρτία στὸ θνητὸ σῶ-

9. «Καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος παντοκράτωρ» (πρὸς Κορινθίους ϛ΄ 18· Ἡσαΐου μγ΄ 6).

10. *«Ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος, ἀλλ υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος Θεοῦ διὰ Χριστοῦ»* (πρὸς Γαλάτας δ΄ 7).

11. *«Εἷς Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα»* (Ἐφεσίους δ΄ 5).

μα σας, ὥστε νὰ ὑπακούετε σ᾽ αὐτὴν παρασυρόμενοι ἀπὸ τὶς ἐπιθυμίες τοῦ σώματος. Οὔτε νὰ παρέχετε τὰ μέλη τοῦ σώματός σας ὄργανα τῆς ἀδικίας, γιὰ νὰ σᾶς πολεμεῖ, νὰ σᾶς κατακτᾶ καὶ νὰ σᾶς κατανικᾶ μὲ αὐτὰ ἡ ἁμαρτία. Ἀλλὰ νὰ προσφέρετε ἐξ ὁλοκλήρου, ὡς θυσία καὶ ὡς ἀφιέρωμα τοὺς ἑαυτούς σας στὸν Θεό, σὰν ἄνθρωποι ποὺ πράγματι ἀναστηθήκατε καὶ καθένα ἀπὸ τὰ μέλη σας προσφέρετέ τα στὸν Θεό, ὄργανα κάθε ἀρετῆς, δυνατὰ νὰ κατανικοῦν κάθε ἁμαρτία»[12].

✪

Ἀδελφοί μου καί Παιδιά μου,

Γιορτάστε καὶ χαρεῖτε γιὰ ὅλα αὐτά. Ἀγωνισθεῖτε γιὰ νὰ εἶστε μέτοχοι τῶν δωρεῶν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀνήκετε μὲ τὴν πίστη καὶ τὴν ἀρετή σας στὸν ἀναγεννημένο, ἀνανεωμένο καὶ φωτεινὸ κόσμο τοῦ Θεοῦ.

Μὲ πατρικὲς εὐχές

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ

Δανιήλ.

12. *«Οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ»* (πρὸς Ρωμαίους ς΄ 11-13).

ΠΑΣΧΑΛΙΟ ΜΗΝΥΜΑ

ἔτους 2005

Πατέρες καὶ ᾽Αδελφοί

«Τὰ παλιὰ πέρασαν· ὅλα ἔχουν γίνει καινούρια»[1].

Μὲ πνευματικὴ χαρά, ἀγαλλίαση καὶ ὁλόφωτη λαμπρότητα ἑορτάζουμε τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ᾽Ιησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Διδασκάλου, Λυτρωτοῦ καὶ Σωτῆρος μας, τὴν οἰκουμενικὴ πανήγυρι τῆς ᾽Εκκλησίας, τῆς κοινότητας τῶν ἀνθρώπων ποὺ πιστεύουν.

᾽Ακοῦμε τὶς ἱερὲς φωνὲς τῶν ῾Αγίων ᾽Αποστόλων καὶ τῶν θεοφόρων Πατέρων νὰ μᾶς διδάσκουν, νὰ μᾶς ἑρμηνεύουν καὶ νὰ μᾶς ἐξηγοῦν τὸ νόημα τῆς μεγάλης δεσποτικῆς ἑορτῆς, ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται ὡς *«ἡ ἑορτὴ ἑορτῶν καὶ πανήγυρις πανηγύρεων»* καὶ ἀποτελεῖ τὸ κέντρο καὶ τὴν

1. «*Τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα*» (πρὸς Κορινθίους Β΄ ε΄ 17).

βάση τῆς πίστεώς μας, τὴν ἀφετηρία καὶ τὸν ἐσχατολογικὸ προορισμὸ τῆς πνευματικῆς ζωῆς μας. Στὴν ἀνάσταση ἔγκειται ἡ πεμπτουσία τοῦ εὐαγγελικοῦ μηνύματος, ἀφοῦ «ἂν ὁ Χριστὸς δὲν ἀναστήθηκε, ἡ πίστη σας εἶναι χωρὶς περιεχόμενο»[2].

Ἑορτάζουμε τὸν θάνατο ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν μετὰ τρεῖς ἡμέρες ἔγερσή Του ἀπὸ τοὺς νεκρούς. «Πέθανε γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας καὶ ἀναστήθηκε γιὰ τὴν δικαίωσή μας» [3]. Ἐπὶ σαράντα ἡμέρες μὲ πολλὲς ἀποδείξεις βεβαίωσε τοὺς μαθητές Του, ὅτι εἶναι ζωντανὸς μετὰ τὸ πάθος καὶ τὸν φρικτὸ θάνατό Του καὶ τοὺς μιλοῦσε γιὰ τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ[4]. Αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς παραμένει ζωντανός, ἀόρατος στοὺς οὐρανούς, μέχρι τότε ποὺ θὰ ἐμφανιστεῖ ἔνδοξος, κατὰ τὴν ἔσχατη ἡμέρα, γιὰ νὰ Τὸν ἰδοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ καὶ μέχρι τὸ τέλος τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ κόσμου καὶ θὰ κρίνει ζῶντες καὶ νεκροὺς κατὰ τὴν διδασκαλία Του καὶ τὴν ζωή Του.

*

2. «*Εἰ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν*» (πρὸς Κορινθίους Α΄ ιε΄ 17).

3. «*Ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν*» (πρὸς Ρωμαίους δ΄ 25).

4 «*Παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι᾽ ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ*» (Πράξεων α΄ 3).

Ἡ ἀνάσταση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ τὸ ὁρόσημο, χρονικῶς καὶ τροπικῶς, τὸ σύνορο δηλαδή, τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου τρόπου ζωῆς.

Κατὰ τὸν παλαιὸ τρόπο ζωῆς, δηλαδὴ τὴν ζωὴ τῆς ἁμαρτίας, ὁ ἄνθρωπος ζεῖ αἰχμαλωτισμένος κάτω ἀπὸ τὴν πανίσχυρη ἐξουσία τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Ἡ ζωή του ἔχει ἔκδηλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς φθορᾶς καὶ τῆς παρακμῆς: «Ὁ μισθὸς ποὺ δίνει ἡ ἁμαρτία εἶναι ὁ θάνατος»[5].

Κατὰ τὸν νέο τρόπο ζωῆς ὁ Κύριος ἀπελευθέρωσε τὸν ἄνθρωπο καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν δυνατότητα νὰ νικήσει, νὰ ὑπερβεῖ τὰ ὅρια, δηλαδὴ τὰ σύνορα, τῆς πεπερασμένης, φθαρτῆς καὶ ἁμαρτωλῆς ὑπάρξεως καὶ ζωῆς του, τὴν ἁμαρτία καὶ τὸν θάνατο: «Μείνατε λοιπὸν στερεοὶ στὴν ἐλευθερία ἀπὸ τὶς τυπικὲς διατάξεις τοῦ νόμου, ἀπὸ τὴν ὁποία μᾶς ἐλευθέρωσε ὁ Χριστὸς καὶ μὴν ὑποκύπτετε πάλι σὲ ζυγὸ δουλείας»[6].

Ὅλα αὐτὰ πραγματοποιοῦνται ἀπὸ τὸν συνδυασμὸ δύο προϋποθέσεων:

α΄. Ὅταν συμμετέχουμε στὰ ἅγια Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας. Ὅταν βαπτιζόμαστε. Ὅταν κοινωνοῦμε τοῦ Ἀχράντου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὸν ὑψήγορο ἀποστολικὸ

5. *«Τὰ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος» (πρὸς* Ρωμαίους ς΄ 23).

6. *«Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ᾗ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε» (πρὸς* Γαλάτας ε΄ 1).

λόγο «Ἢ μήπως λησμονεῖτε πὼς τὸ βάπτισμα στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ σημαίνει συμμετοχὴ στὸν θάνατό Του; Πραγματικά, τὸ βάπτισμα σημαίνει τὴν συμμετοχή μας στὸν θάνατο καὶ στὴν ταφὴ τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὅπως ὁ Πατέρας Θεὸς μὲ τὴν δύναμή Του ἀνάστησε τὸν Χριστὸ ἀπὸ τοὺς νεκρούς, τὸ ἴδιο κι ἐμεῖς μποροῦμε νὰ ζήσουμε μιὰ νέα ζωή»[7]. Ὁ Κύριος ἐδίδαξε: «Αὐτὸς ποὺ τρώει τὴν σάρκα μου καὶ πίνει τὸ αἷμα μου, ἔχει ἤδη ἀπὸ τοῦ παρόντος βίου ζωὴ αἰώνια, κι ἐγὼ θὰ τὸν ἀναστήσω ἔνδοξα κατὰ τὴν ἐσχάτη ἡμέρα... Ἐκεῖνος ποὺ τρώει τὴν σάρκα μου καὶ πίνει τὸ αἷμα μου εἶναι ἑνωμένος μαζί μου ὡς μέλος δικό μου, κι ἐγὼ μένω στὸ ἐσωτερικό του, τὸ ὁποῖο γίνεται ναός μου»[8].

Β΄. Ὅταν ἀγωνιζόμαστε γιὰ νὰ νεκρώσουμε τὴν δύναμη καὶ τὴν φθορὰ τῆς ἁμαρτίας, ὥστε νὰ εἶναι ἀνενεργὸς εἴτε στὶς πράξεις, εἴτε στὰ ἔργα, εἴτε στοὺς λόγους, εἴτε στοὺς διαλογισμούς, δηλαδὴ στὶς σκέψεις, εἴτε στὶς ἐπιθυμίες, εἴτε στὰ συναισθήματα κατὰ τὸν λόγο τοῦ Κυρίου: «Αὐτὸς ποὺ ἀγαπάει τὴν ζωή του, θὰ τὴν χάσει· αὐτὸς ὅ-

7. «Ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν. Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ Βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν» (πρὸς Ρωμαίους ς΄ 3-4).

8. «Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ... ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ». (Ἰωάννου ς΄ 54, 56).

μως ποὺ τὴν ζωή του δὲν τὴν λογαριάζει ὅσο κρατάει αὐτὸς ὁ κόσμος, θὰ τὴν φυλάξει γιὰ τὴν αἰώνια ζωή»[9] καὶ τὸν λόγο τοῦ ἀποστόλου Παύλου: «Ἀπονεκρώσατε, λοιπόν, ὅ,τι σᾶς συνδέει μὲ τὸ ἁμαρτωλὸ παρελθόν»[10].

Γι᾽ αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία μᾶς προτρέπει: «Βγάλτε, λοιπόν, ἀπὸ ἀνάμεσά σας τὸ παλαιὸ προζύμι γιὰ νὰ γίνετε καινούριο ζυμάρι - ἀφοῦ πραγματικὰ εἶστε χωρὶς τὸ προζύμι τῆς ἁμαρτίας - ὥστε νὰ γιορτάζουμε, ὄχι μὲ ψωμὶ ποὺ περιέχει τὴν παλαιὰ ζύμη, τὴν ζύμη τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς πονηρίας, ἀλλὰ μὲ τὸ ἄζυμο ψωμὶ τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς καθαρότητας, διότι ὁ δικός μας πασχαλινὸς ἀμνὸς ποὺ θυσιάσθηκε γιὰ χάρη μας, εἶναι ὁ Χριστός»[11]. «Τώρα πιὰ ἔχετε ντυθεῖ τὸν καινούριο ἄνθρωπο, ποὺ ἀνανεώνεται συνεχῶς σύμφωνα μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Δημιουργοῦ του, ὥστε μὲ τὴν νέα ζωή του νὰ φθάσει στὴν τέλεια γνώση τοῦ Θεοῦ»[12].

---

9. *«Ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν»* (Ἰωάννου ιβ΄ 25).

10. *«Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς»* (πρὸς Κολοσσαεῖς γ΄ 5).

11. *«Ἐκκαθάρατε οὖν τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθώς ἐστε ἄζυμοι· καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός· ὥστε ἑορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ᾽ ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας»* (πρὸς Κορινθίους Α΄ ε΄ 7-8).

12. *«Ἐνδυσάμενοι τὸν νέον ἄνθρωπον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ᾽ εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν»* (πρὸς Κολοσσαεῖς. γ΄ 10).

Πατέρες καὶ Ἀδελφοί

Νὰ ἑορτάζεις Πάσχα κατὰ τὴν πνευματικὴ παράδοσή μας καί τὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία, σημαίνει νὰ βιώνεις μιὰ ἀπόθεση καὶ μιὰ ἔνδυση κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο: «Νὰ πετάξετε ἀπὸ πάνω σας τὸν παλιὸ ἑαυτό σας, ποὺ σᾶς συνδέει μὲ τὴν προηγούμενη ζωή σας καὶ ποὺ φθείρεται μὲ τὶς ἀπατηλὲς ἐπιθυμίες του. Νὰ ἀνανεωθεῖτε σ' ὅλο τὸ πνευματικό σας βάθος. Νὰ ντυθεῖτε τὸν καινούριο ἄνθρωπο, ποὺ ὁ Θεὸς κατὰ τὸ σχέδιό Του τὸν ἔπλασε γιὰ νὰ ζεῖ μὲ δικαιοσύνη καὶ ἁγιότητα ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἀλήθεια»[13].

Πάσχα σημαίνει νὰ βιώνω τὸ ἄκτιστο, μέσα στὸν παρόντα δημιουργημένο κτιστὸ κόσμο.

Ὁ ἀναστὰς Κύριος νὰ σᾶς εὐλογεῖ μὲ κάθε εὐλογία. Ἀπὸ τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου νὰ ἀντλεῖτε καὶ ἔμπνευση καὶ δύναμη στὴν ζωή σας.

Μετὰ πατρικῶν καὶ ἀναστασίμων εὐχῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ
Δανιήλ.

13 *«Ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας»* (πρὸς Ἐφεσίους δ΄ 22-24).

ΠΑΣΧΑΛΙΟ ΜΗΝΥΜΑ
ἔτους 2006

Πατέρες καὶ ᾽Αδελφοί
Παιδιά μου,
Χαίρετε ἐν Κυρίῳ!

Η ᾽Εκκλησία μᾶς προσκαλεῖ νὰ ἑορτάσουμε μὲ πνευματικὴ εὐφροσύνη τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας ᾽Ιησοῦ Χριστοῦ μὲ τοὺς λόγους τοῦ ἁγίου πατέρα μας ᾽Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου: *«Πάντες ἀπολαύσατε τοῦ συμποσίου τῆς πίστεως. Πάντες ἀπολαύσατε τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος»*[1].

Σπεύδουμε στὸ χαρμόσυνο αὐτὸ κάλεσμα καὶ προσερχόμεθα λαμπαδηφόροι νὰ μετάσχουμε στὴν λαμπρὴ ἡμέρα τῆς πανηγύρεως καὶ τῆς ἑορτῆς τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας.

Θεωροῦμε καθῆκον μας νὰ διευκρινήσουμε, ὅτι κατὰ τὴν διδασκαλία τῆς ᾽Εκκλησίας μας μετέ-

1. ᾽Από τὸν Κατηχητικὸ λόγο στὴν Κυριακὴ τοῦ Πάσχα.

χουμε στὸ ἑορταστικὸ καὶ πνευματικὸ συμπόσιο τῆς πίστεως μὲ δύο τρόπους:

①. Μὲ τὴν γνώση, κατὰ τὸν λόγο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θεολόγου *«γνῶμεν τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν καὶ ὑπέρ τίνος Χριστὸς ἀπέθανεν»*[2].

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει στὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή του (γ΄ 18-19), ὅτι προσεύχεται καὶ παρακαλεῖ τὸν ἐπουράνιο Θεὸ καὶ Πατέρα μας νὰ σᾶς ἐνισχύσει πλουσιοπάροχα «γιὰ νὰ μπορέσετε ὅλοι ἐσεῖς, ποὺ ἀποτελεῖτε τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ νὰ συλλάβετε ποιό εἶναι τὸ πλάτος καὶ τὸ μῆκος, τὸ βάθος καὶ τὸ ὕψος τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας καὶ νὰ γνωρίσετε τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ ποὺ ξεπερνάει κάθε ἀνθρώπινη γνώση. Ἔτσι θὰ γεμίσει ἡ ζωή σας μὲ τὴν πλούσια χάρη τοῦ Θεοῦ»[3].

Ἐπίσης οἱ θεοκήρυκες Ἀπόστολοι, οἱ αὐτόπτες μάρτυρες τῆς ζωῆς, τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, μᾶς βοηθοῦν νὰ ἀποκτήσουμε τὴν σωτήρια γνώση, διδάσκοντάς μας αὐθεντικὰ τὸν σκοπὸ τοῦ πάθους καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Δηλαδὴ ὅτι ὁ Θεός «Αὐτὸν (τὸν Ἰησοῦ Χριστό) ποὺ δὲν εἶχε γνωρίσει ἁμαρτία, τὸν φόρτωσε μὲ ὅλη τὴν ἁμαρτία τῶν ἀνθρώπων γιὰ χάρη μας,

2. Ἀπὸ τὸν λόγο Α΄ «Εἰς τὸ Πάσχα» ΒΕΠΕΣ 58 σελ. 244.

3. *«Ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις, τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ»* (πρὸς Ἐφεσίους 18-19).

γιὰ νὰ μπορέσουμε ἐμεῖς μέσῳ Ἐκείνου νὰ βροῦμε τὴν σωτηρία κοντὰ στὸν Θεό[4].

Ἐπίσης «ὅτι Αὐτός, δηλαδὴ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, σήκωσε τὶς ἁμαρτίες μας μὲ τὸ ἴδιο Του τὸ σῶμα στὸν σταυρὸ γιὰ νὰ νεκρωθοῦμε ἐμεῖς ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτία καὶ νὰ ζήσουμε μέσα στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ»[5].

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἔργο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ γιὰ μᾶς. Τὸ ἐξηγεῖ καὶ τὸ ὑμνεῖ ὁ φλεγόμενος ἀπὸ τὴν ἀγάπη γιὰ τὸν Θεὸ ἀπόστολος Παῦλος γράφοντας, ὅτι «ὁ Θεὸς μᾶς ἀγάπησε γιατὶ εἶναι πλούσιος σὲ ἔλεος καὶ ἔχει ἀπέραντη ἀγάπη. Κι ἐνῶ εἴμεθα πνευματικὰ νεκροὶ ἐξαιτίας τῶν παραπτωμάτων μας, μᾶς ξανάδωσε ζωὴ μαζὶ μὲ τὸν Χριστό. Μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ ἔχουμε σωθεῖ. Μᾶς ἀνέστησε μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ μᾶς ἔβαλε νὰ καθίσουμε μαζὶ μὲ Αὐτὸν στὰ οὐράνια»[6].

Αὐτὸ ἑορτάζουμε ὄχι μία ἡμέρα στὴν ζωή μας ἀλλὰ συνεχῶς καὶ ἡ ἑορτὴ αὐτὴ θὰ ἐπεκτείνεται αἰωνίως.

---

4. *«Τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ»* (πρὸς Κορινθίους Β΄ ε΄ 21).

5. *«Ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν»* (Πέτρου Α΄ β΄ 24).

6. *«Ὁ δὲ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ· χάριτί ἐστε σεσῳσμένοι· καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»* (πρὸς Ἐφεσίους β΄ 4-6).

②. Μὲ τὴν μετάληψη τοῦ ἁγίου Σώματος καὶ τοῦ τιμίου Αἵματος τοῦ Χριστοῦ.

Γιὰ τὴν ἀνάγκη αὐτῆς τῆς μετοχῆς, ἡ ὁποία συνιστᾶ τὴν οὐσιαστικὴ χαρὰ τῆς κοινωνίας μας μὲ τὸν Θεό, μιλάει ἡ ἁγία Γραφὴ ὡς ἑξῆς:

«Πόσο περισσότερο τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὁποῖος ἔχοντας τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, πρόσφερε τὸν ἑαυτό Του ἄψογη θυσία στὸν Θεὸ κι ἔτσι θὰ καθαρίσει τὴν συνείδησή μας ἀπὸ τὰ ἔργα ποὺ ὁδηγοῦν στὸν αἰώνιο καὶ πνευματικὸ θάνατο»[7]. Σύμφωνα μ᾽ αὐτά, μὲ τὸ αἷμα τῆς σταυρικῆς θυσίας τοῦ Κυρίου μας ἡ ψυχή μας καθαρίζεται, τρέφεται, λαμπρύνεται, στολίζεται καὶ θεοῦται.

Πράγματι, Πατέρες καὶ Ἀδελφοί, εὐλογημένοι χριστιανοί, ἀπὸ τὸν ζωοδόχο τάφο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀνέτειλε ζωὴ καὶ ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Ἀθάνατου ἀθανασία. Αὐτῆς τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας γινόμαστε μέτοχοι καὶ κοινωνοὶ μὲ τὸ μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας. *«Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε πηγῆς ἀθανάτου γεύσασθε»*[8]. Ἡ Ἐκκλησία μᾶς προσκαλεῖ σ᾽ αὐτὴ τὴν πασχάλια κοινωνία μὲ τὸν Θεὸ Πατέρα μας, ποὺ ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν μυστηριακὴ ἕνωσή μας μὲ τὸν παθόντα, σταυρωθέντα καὶ ἀναστάντα Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό.

7. *«Πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ Πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων»* (πρὸς Ἑβραίους θ΄ 14).

8. Κοινωνικὸ Ἀναστάσεως.

Ὁ Κύριος μᾶς καλεῖ νὰ ἑνωθοῦμε μαζί Του γιὰ νὰ ὑπερβοῦμε τὰ ὅρια τῆς κτιστῆς καὶ φθαρτῆς ζωῆς μας, νὰ περάσουμε μαζί Του στὴν δόξα καὶ στὴν χαρὰ τῆς αἰωνιότητος.

Αὐτὸ εἶναι τὸ Πάσχα τῶν πιστῶν. Ὅσοι πιστοί, προσέλθετε στὴν γιορτὴ καὶ στὴν πανήγυρι. Ὅσοι πιστοί, ἑορτᾶστε τὸ Πάσχα μας μὲ καθαρὴ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καρδιὰ καὶ συνείδηση γεμάτη ἀπὸ πίστη καὶ ἀλήθεια. Ὅσοι πιστοί, γνωρίσετε τὴν δύναμη τοῦ μυστηρίου καὶ δοξάσετε μ᾽ ὅλη τὴν δύναμη τῆς ψυχῆς σας καὶ τὴν διάθεση τοῦ νοῦ σας τὸν ἀναστάντα Λυτρωτὴ καὶ Σωτήρα.

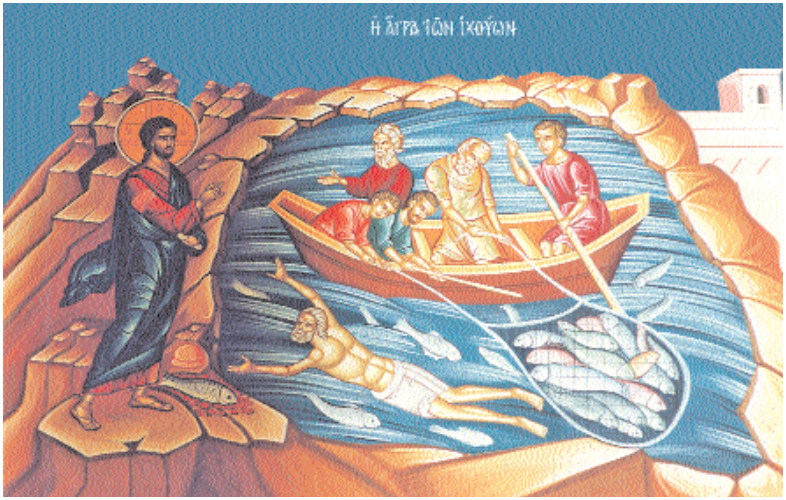
Μ᾽ αὐτὸ τὸν τρόπο εὔχομαι πατρικῶς νὰ ἑορτάσετε τὴν ἀνάσταση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ γίνετε κοινωνοὶ καὶ μέτοχοι τῆς αἰωνίου ζωῆς, τῆς ἀθανασίας καὶ τῆς δόξης τοῦ ἀναστάντος Κυρίου.

Μὲ πατρικὲς εὐχές.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ

Δανιήλ

Ἡ ἄγρα τῶν ἰχθύων.
Ἔργο τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου, Καρέα.

ΠΑΣΧΑΛΙΟ ΜΗΝΥΜΑ
ἔτους 2007

Πατέρες καὶ ἀδελφοί
«*Χαίρετε... μὴ φοβεῖσθε*»[1]

Ὁ παρήγορος καὶ εὐφρόσυνος αὐτὸς λόγος τοῦ ἀναστάντος Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ διέλυσε τὴν λύπη καὶ τὸν φόβο τῶν εὐσεβῶν ἐκείνων γυναικῶν ποὺ λίαν πρωῒ «Ἀργὰ κατὰ τὴν νύκτα τοῦ Σαββάτου, τὴν ὥρα ποὺ ἐξημέρωνε ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος»[2] προσῆλθαν στὸ μνημεῖο, ὅπου ἐνταφιάσθηκε ὁ Διδάσκαλος, γιὰ νὰ τηρήσουν τὶς ἐπιτάφιες παραδόσεις τῶν Ἰουδαίων πρὸς τοὺς νεκρούς.

Ἡ ἁγία πόλη τῶν Ἱεροσολύμων κοιμόταν· ἀναπαυόταν ἀπὸ τὴν μέθη τῶν πανηγυρισμῶν τῆς προηγούμενης ἡμέρας, ὅταν ἀκούσθηκε ὁ παν-

1. Ματθαίου κη΄ 9, 10.
2. «*Ὀψὲ δὲ Σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν Σαββάτων*» (Ματθαίου κη΄ 1).

τοκρατορικὸς λόγος τοῦ Ἀναστάντος. Ἦταν ἀμέριμνη, πεπεισμένη ὅτι εἶχε ἐπιτύχει τὸ μυσαρὸ ἔργο της νὰ φονεύσει τὸν Δίκαιο καὶ νὰ γίνει Θεοκτόνος. Κοιμόταν ἱκανοποιημένη ἡ ὀργιάσασα κακία τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ ἀπὸ Ναζαρέτ.

Ἀλλ' ὁ Κύριος εἶχε ἀναστηθεῖ. Ἡ ζωή, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας, δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ κρατηθεῖ ἀπὸ τὸν θάνατο στὸν τάφο. Πρῶτες οἱ ἀφοσιωμένες μαθήτριες εἶδαν τὸν Ἀναστάντα καὶ ἀξιώθηκαν νὰ γίνουν κήρυκες καὶ μάρτυρες τῆς ἀναστάσεώς Του. Ὁ Κύριος ἄμειψε τὴν στοργὴ καὶ τὴν ἀφοσίωσή τους, ποὺ τὶς ὤθησε στὸ εὐσεβὲς ἐκεῖνο τόλμημα, νὰ ἐκδηλώσουν τὸν σεβασμό τους καὶ νὰ πράξουν τὸ καθῆκον τους πρὸς τὸν λατρευτὸ Κύριο.

Ὁ Κύριος εἶχε προαναγγείλει στοὺς μαθητές Του τὴν ἐναλλαγὴ τῶν συναισθημάτων τους, ὅτι δηλαδὴ τὸν φόβο καὶ τὴν ταραχὴ τῆς συλλήψεως, τῆς δίκης, τῆς σταυρώσεως καὶ τοῦ θανάτου Του, θὰ διαδέχετο ἡ χαρὰ τῆς ἀναστάσεώς Του καὶ τῆς ἐμφανίσεώς Του ζῶντος «*μετὰ τὸ παθεῖν*»[3], μὲ τὰ λόγια:

«Σᾶς τὰ εἶπα αὐτά, ὥστε ἡ χαρὰ ἡ δική μου νὰ εἶναι μέσα σας, καὶ ἡ χαρά σας νὰ εἶναι ὁλοκληρωμένη»[4].

3. Πράξεων α΄ 3.

4. «*Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ*» (Ἰωάννου ιε΄ 11).

«Κι ἐσεῖς, λοιπόν, τώρα ἔχετε λύπη ἀλλὰ θὰ σᾶς ξαναδῶ καὶ θὰ χαρεῖ ἡ καρδιά σας, καὶ τὴν χαρά σας κανεὶς δὲν θὰ μπορέσει νὰ σᾶς τὴν ἀφαιρέσει»[5].

Ἡ περίοδος τῆς θλίψεως ἔληξε. Οἱ ἡμέρες τοῦ πένθους πέρασαν. Ἡ γλυκειὰ ἐλπίδα καὶ προσδοκία τῆς ἀναστάσεως ἐκπληρώθηκε. Ὁ Κύριος νίκησε τὸν θάνατο. Οἱ ὕπουλες ἐνέργειες τῶν ἐχθρῶν Του τίποτε δὲν πέτυχαν. Ἡ νίκη, ποὺ εἶχε προαναγγελθεῖ, πραγματοποιήθηκε. Ἡ πίστη δὲν ἀπέβηκε μάταιη. Ὁ Χριστός *«ἠγέρθη γὰρ καθὼς εἶπεν»*[6].

Ὁ χαιρετισμὸς τοῦ ἀναστάντος Κυρίου πρὸς τὶς Μυροφόρες γυναῖκες «*Χαίρετε... μὴ φοβεῖσθε*», ποὺ ἀντήχησε στὸν κῆπο τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὶς γέμισε χαρὰ καὶ φώτισε τὶς ψυχές τους μὲ τὸ φῶς τῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς νίκης, ἀπευθύνεται ἀπὸ τὸν ἀναστάντα Κύριο σὲ κάθε ἄνθρωπο κάθε ἐποχῆς γιὰ νὰ τοῦ μεταδώσει ἀληθινὴ χαρά, γνήσια καὶ ἀνόθευτη ἀγάπη καὶ ἀσφαλὴ ἐλπίδα.

Εἶναι χαιρετισμὸς ποὺ παρηγορεῖ τοὺς θλιβομένους, ποὺ στηρίζει τοὺς καταπτοημένους, ποὺ ἐνθαρρύνει τοὺς ὀλιγοπίστους, ποὺ ἐμπνέει καρτερία στοὺς πάσχοντες.

5. «*Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν*» (Ἰωάννου ιστ΄ 22).

6. Ματθαίου κη΄ 6.

Ἀδελφοί ἀκούσατε ἀπὸ τὸν ἀναστάντα Κύριο τό *«χαίρετε... μὴ φοβεῖσθε»* καὶ τό *«Πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε»*[7].

Μὴν ταράζεσθε, μὴν πτοεῖσθε, μὴν ἀμφιβάλλετε, μὴ δειλιάζετε μπροστὰ στὸν πόλεμο τῆς ἁμαρτίας. Ὁ πόλεμος ἔχει κριθεῖ. Νικητὴς εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Ἂς μαίνονται οἱ ἐχθροί τῆς πίστεως. Ἂς ὀργιάζουν ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ οἱ δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας. Ἂς πολιορκοῦν τὴν Ἐκκλησία οἱ ἐργάτες τῆς πονηρίας. Τὸ Εὐαγγέλιο καὶ ἡ πίστη θὰ θριαμβεύουν. Ἡ ἀνάσταση τοῦ Κυρίου διαλύει κάθε φόβο, κάθε ταραχή, κάθε ἀπειλή.

Ἡ σημερινὴ λαμπρὴ πανήγυρις καὶ φωταυγὴς ἡμέρα διακηρύττει καὶ βεβαιώνει τὸν ἀποστολικὸ λόγο *«αὕτη ἡ νίκη, ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν»*[8].

Μὲ πασχάλιες πατρικὲς εὐχές.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ

Δανιήλ

7. Ἰωάννου ιδ΄ 1.
8. Ἰωάννου Α΄ ε΄ 4.

ΠΑΣΧΑΛΙΟ ΜΗΝΥΜΑ
ἔτους 2008

Πατέρες καὶ ἀδελφοὶ χαίρετε!

Πάσχα. Κυρίου Πάσχα» ἑορτάζουμε οἱ πιστοί. Ἡ Ἁγία Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μᾶς προσκαλεῖ *«εἰς τὴν πανήγυριν τῶν πρωτοτόκων»*[1] νὰ χαροῦμε καὶ νὰ εὐφρανθοῦμε πνευματικὰ γιὰ τὶς μεγάλες δωρεὲς ποὺ μᾶς χάρισε ὁ Παντοδύναμος καὶ Φιλάνθρωπος Κύριός μας μὲ τὴν σταυρικὴ θυσία Του καὶ τὴν ἔνδοξο ἔγερσή Του ἀπὸ τοὺς νεκρούς.

Ἀναφέρουμε τὶς πιὸ σημαντικές:

Ἡ πρώτη δωρεά Του εἶναι ἡ χαρά

Προαναγγέλλοντας ὁ Κύριός μας στοὺς μαθητές Του, ὅτι θὰ λυπηθοῦν γιὰ τὸν φρικτὸ θάνατό Του καὶ τὸν πρόσκαιρο χωρισμό τους, συγχρόνως

1. Πρὸς Ἑβραίους ιβ΄ 23.

τοὺς ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ τοὺς δώσει καὶ χαρὰ μὲ τὴν ἐπανεμφάνισή Του σ᾽ αὐτοὺς μετὰ τὴν ἔγερσή Του ἀπὸ τοὺς νεκρούς. Εἶπε:

«Κι ἐσεῖς, λοιπόν, τώρα μὲν ἔχετε λύπη, πάλι ὅμως θὰ σᾶς δῶ μετὰ τὴν ἀνάστασή μου καὶ θὰ γεμίσει ἡ καρδιά σας ἀπὸ χαρά, καὶ τὴν χαρά σας αὐτὴ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ σᾶς τὴν ἀφαιρέσει»[2].

Αὐτὸ ἐπιβεβαιώνει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μὲ τὴν μαρτυρία του, ὅτι «οἱ μαθητὲς χάρηκαν ποὺ εἶδαν τὸν Κύριο»[3] ζωντανὸ μετὰ τὸν σταυρικὸ θάνατό Του.

Πολλοὶ ἄνθρωποι ἔχουν τὴν πεπλανημένη ἀντίληψη, ὅτι ὁ Θεὸς ἀπειλεῖ τὴν ζωή τους καὶ θέλει νὰ τοὺς στερήσει τὴν χαρά, γι᾽ αὐτὸ καὶ μένουν μακρυὰ ἀπὸ τὸν Θεό, ἀπὸ τὴν πίστη, ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Παραμένουν περιωρισμένοι στὰ κτιστὰ καὶ φθαρτὰ ὅρια τῆς ὑπάρξεώς τους.

Μὲ τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας ὅμως βεβαιωνόμαστε, ὅτι τὴν χαρὰ ποὺ μᾶς προσφέρει ὁ παθὼν καὶ ἀναστὰς Κύριός μας, δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς τὴν ἀφαιρέσει κάποιος.

Εἶναι ἡ χαρὰ τῆς σωτηρίας μας, τῆς ἀπολυτρώσεώς μας, τῆς κοινωνίας μας μὲ τὸν Θεὸ Πατέρα καὶ τῆς συμμετοχῆς μας στὴν αἰώνια ζωή Του.

2. «*Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ᾽ ὑμῶν*» (Ἰωάννου ιϛ΄ 22).

3. «*Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον*» (Ἰωάννου κ΄ 20).

Εἶναι ἡ χαρὰ τῆς ὑπερβάσεως τῶν ὁρίων τῆς κτιστῆς καὶ φθαρτῆς ὑπάρξεώς μας, δηλαδὴ τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Εἶναι ἡ χαρὰ τῆς ἁγιότητας καὶ τῆς ἀθανασίας ποὺ μᾶς χάρισε ὁ Λυτρωτὴς καὶ Σωτήρας Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός.

Αὐτὴ ἡ χαρὰ εἶναι μόνιμη στὴν καρδιά μας, σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν χαρὰ ποὺ προσφέρουν ἡ ἁμαρτία καὶ τὰ πάθη, ποὺ εἶναι πρόσκαιρα καὶ ἔχουν πικρὸ καρπὸ τὸν θάνατο σύμφωνα μὲ τὸν λόγο τῆς ἁγίας Γραφῆς: «Γιατὶ ὁ μισθὸς ποὺ δίνει ἡ ἁμαρτία εἶναι ὁ θάνατος»[4].

Ἡ δεύτερη δωρεά Του εἶναι ἡ εἰρήνη

Ἀποχαιρετώντας ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς τοὺς μαθητές Του στὸν μυστικὸ δεῖπνο εἶπε:

«Φεύγω καὶ σᾶς ἀφήνω εἰρήνη. Σᾶς δίνω τὴν ἀληθινὴ καὶ βαθειὰ εἰρήνη, ποὺ ἔχω ἐγὼ καὶ ποὺ ἦρθα νὰ φέρω στὸν συνταρασσόμενο ἀπὸ τὴν ἁμαρτία κόσμο. Δὲν σᾶς δίνω ἐγὼ εἰρήνη ἀπατηλὴ καὶ ἀσταθὴ σὰν αὐτὴ ποὺ δίνει ὁ κόσμος»[5].

Γι᾽ αὐτὸ μετὰ τὴν ἀνάστασή Του, ὅταν ἐμφανίσθηκε στοὺς μαθητές Του, τοὺς εὐλόγησε λέγοντάς τους *«Εἰρήνη ὑμῖν»*[6].

4. «*Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος*» (πρὸς Ρωμαίους ς΄ 23).

5. «*Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν*» (Ἰωάννου ιδ΄ 27).

6. Ἰωάννου κ΄ 19.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐξηγεῖ, ὅτι μὲ τὴν σταυρικὴ θυσία Του ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς εἰρήνευσε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, δηλαδὴ τοὺς πιστοὺς τῆς ἐποχῆς Του, ποὺ ἦταν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τοὺς ἀπίστους, ποὺ ἦταν οἱ εἰδωλολάτρες, μὲ τὸν Θεὸ Πατέρα καὶ τοὺς ἀνθρώπους μεταξύ τους, ἀφοῦ θανάτωσε τὸ φρόνημα τῆς σάρκας, ποὺ εἶναι *«ἔχθρα εἰς Θεόν»*[7] καὶ ἀφοῦ ἀπαξίωσε καὶ νέκρωσε κάθε ἀφορμὴ τῆς διακοπῆς τῆς κοινωνίας μὲ τὸν Θεὸ Πατέρα, ποὺ προκαλοῦν τὰ πάθη τῆς ἁμαρτίας, μὲ τὸ νὰ ἐξαφανίσει καὶ τὴν δύναμή τους, δηλαδὴ τὸν θάνατο.

«Αὐτὸς πραγματικὰ εἶναι γιὰ μᾶς ἡ εἰρήνη. Αὐτὸς ἔκανε τοὺς δύο ἀντιμαχόμενους κόσμους, δηλαδὴ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς εἰδωλολάτρες, ἕνα λαὸ καὶ γκρέμισε μὲ τὸν σταυρικό Του θάνατο, ὅ,τι τοὺς χώριζε σὰν τεῖχος καὶ προκαλοῦσε ἔχθρα μεταξύ τους. Κατάργησε δηλαδὴ τὸν ἰουδαϊκὸ νόμο τῶν ἐντολῶν καὶ τῶν διατάξεων, γιὰ νὰ δημιουργήσει μὲ τὸ ἔργο του ἀπὸ τὰ δύο ἐχθρικὰ μέρη, ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς εἰδωλολάτρες, μιὰ νέα ἀνθρωπότητα, φέρνοντας τὴν εἰρήνη. Κι ἀφοῦ θανάτωσε μὲ τὸν σταυρό του τὴν ἔχθρα, ἕνωσε τοὺς δύο πρώην ἐχθροὺς σὲ ἕνα σῶμα καὶ τοὺς συμφιλίωσε μὲ τὸν Θεό. Ἔτσι, ὁ Χριστὸς ἦρθε κι ἔφερε τὸ χαρμόσυνο μήνυμα τῆς εἰρήνης σ᾽ ἐσᾶς τοὺς εἰδωλολάτρες, ποὺ ἤσασταν

7. Πρὸς Ρωμαίους η΄ 6.

μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό, καὶ σ' ἐσᾶς τοὺς Ἰουδαίους, ποὺ ἤσασταν κοντά Του»[8].

❁

Ἡ τρίτη δωρεά Του εἶναι ἡ δικαίωση καὶ καταλλαγή μας μὲ τὸν Θεὸ Πατέρα

Σ' αὐτὴ ἀναφέρεται ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφοντας:

«Ὁ Θεὸς ὅμως ξεπερνώντας αὐτὰ τὰ ὅρια ἔδειξε τὴν ἀγάπη του γιὰ μᾶς, γιατὶ ἐνῶ ἐμεῖς ζούσαμε ἀκόμη στὴν ἁμαρτία, ὁ Χριστὸς ἔδωσε τὴν ζωή του γιὰ μᾶς. Τώρα, λοιπόν, ἀφοῦ ὁ Θεὸς μᾶς ἀπάλλαξε ἀπὸ τὴν καταδίκη, μὲ τὴν μεσολάβηση τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ, πολὺ περισσότερο ὁ ἴδιος θὰ μᾶς σώσει καὶ ἀπὸ τὴν μέλλουσα ὀργή. Διότι, ἐάν, ὅταν ἤμασταν ἐχθροὶ μὲ τὸν Θεό, μᾶς συμφιλίωσε μαζί Του ὁ σταυρικὸς θάνατος τοῦ Υἱοῦ Του, πολὺ περισσότερο τώρα ποὺ συμφιλιωθήκαμε, ἡ ζωή Του θὰ μᾶς χαρίσει τὴν σωτηρία. Κι ὄχι μόνο συμφιλιωθήκαμε, ἀλλὰ καὶ καυχόμαστε γιὰ τὸν Θεό, ποὺ μᾶς ἔδωσε τώρα αὐτὴ

8. *«Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ· καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς»* (πρὸς Ἐφεσίους β΄ 14-17).

τὴν συμφιλίωση μέσῳ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ»[9].

Ἐνῶ ὁ Κύριος μᾶς συμφιλίωσε μὲ τὸν ἐπουράνιο Θεὸ καὶ Πατέρα, πεθαίνοντας στὸν σταυρό, νεκρώνοντας τὴν ἁμαρτία γιὰ νὰ ἀπομακρυνθοῦμε ἀπὸ τὴν ἁμαρτωλὴ ζωή, ἐν τούτοις πολλοὶ συνεχίζουν νὰ ζοῦν μὲ ἔχθρα στὸν Θεὸ ἁμαρτάνοντας. Σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση συμβαίνει τοῦτο τὸ ἀντιφατικό· νὰ ἑορτάζουν μία δικαίωση καὶ ἐλευθερία, τὴν ὁποίαν ὅμως οἱ ἴδιοι δὲν βιώνουν.

Καυχώμενοι γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατέρα μας ποὺ ἐκδηλώθηκε μὲ τὴν θυσία τοῦ μονογενοῦς καὶ ἀγαπητοῦ Υἱοῦ Του, ἑορτάζουμε τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀγωνιζόμενοι νὰ καθαρθοῦμε ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες μας μὲ βεβαία πίστη καὶ σταθερὴ ἐλπίδα γιὰ τὴν σωτηρία μας καὶ τὴν ἀποκατάστασή μας στὸν αἰώνιο, οὐράνιο πνευματικὸ κόσμο.

9. *«Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. Πολλῷ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν»* (*πρὸς* Ρωμαίους ε΄ 8-11).

Πατέρες καὶ ἀδελφοί,

Ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας «*Χαρᾶς τὰ πάντα πεπλήρωται, τῆς Ἀναστάσεως τὴν πεῖραν εἰληφότα*»[10] εὔχομαι «ὁ Θεὸς τῆς ἐλπίδας νὰ σᾶς γεμίσει μὲ κάθε εἴδους χαρὰ καὶ εἰρήνη ποὺ δίνει ἡ πίστη, γιὰ νὰ ἔχετε περίσσια ἐλπίδα, μὲ τὴν δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»[11].

Μὲ ἀναστάσιμες πατρικὲς εὐχές.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ

Δανιήλ

10. Τρίτη Διακαινησίμου, στοὺς Αἴνους, Στιχηρὰ Ἀναστάσιμα.

11. «*Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει Πνεύματος ἁγίου*» (πρὸς Ρωμαίους ιε΄ 13).

Ἡ ψηλάφισις τοῦ Θωμᾶ.
Ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου:
Οἱ τοιχογραφίες τοῦ Καθολικοῦ.

ΠΑΣΧΑΛΙΟ ΜΗΝΥΜΑ
ἔτους 2009

Ἀγαπητοὶ πατέρες καὶ ἀδελφοὶ
«Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε!
Καὶ πάλιν ἐρῶ, χαίρετε»[1]

Μεγαλόπρεπα στολισμένη ἡ Ἁγία Ἐκκλησία μας μὲ τὰ κλαδιὰ τοῦ θριάμβου καὶ τῆς νίκης ἑορτάζει τὴν νίκη τοῦ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐναντίον τοῦ θανάτου καὶ τῆς δυνάμεως τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς κακίας.

Τὴν γεμάτη φῶς αὐτὴ νύκτα δοξάζουμε τὸν ἀναστάντα Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Ὅπως τὸ ἱλαρὸ φῶς τῶν λαμπάδων φωτίζει τὰ πρόσωπά μας, ἔτσι μὲ τὴν ἀνάστασή Του ὁ Κύριός μας φωτίζει τὶς ψυχὲς καὶ τὴν ζωή μας.

Μὲ τὴν ἀνάστασή Του *«ἔλυσε τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου»*[2]. Διέλυσε τὸν φόβο, τὴν ἀγωνία καὶ τὴν

1. Πρὸς Φιλιππησίους δ΄ 4.
2. Πράξεων β΄ 24.

συντριβὴ ποὺ προκαλοῦν στὸν ἄνθρωπο ὅλες οἱ μορφὲς τοῦ θανάτου καὶ συνέτριψε τὴν κακία.

1. Ἐλεύθεροι ἀπὸ τὸν φόβο τοῦ θανάτου

Ὁ ἄνθρωπος, μ᾽ ὅλη τὴν δύναμη τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς του, μὲ ὅλη τὴν δύναμη τῆς ὑπάρξεώς του, ἐπιθυμεῖ τὴν ζωή.

Ὁ πόθος τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας εἶναι βαθειὰ ριζωμένα στὴν ψυχὴ τοῦ κάθε ἀνθρώπου, ἐφ᾽ ὅσον κατὰ τὴν Σοφία τοῦ Θεοῦ:

«Ὁ Θεὸς δὲν ἔκανε τὸν θάνατο, οὔτε εὐχαριστεῖται νὰ βλέπει τοὺς ζωντανοὺς νὰ χάνονται. Καὶ δὲν Τὸν εὐχαριστεῖ ἡ ἀπώλεια τῶν ζωντανῶν, διότι ἔκτισε τὰ πάντα γιὰ νὰ ὑπάρχουν, καί, ὅσα ἔγιναν στὸν κόσμο, ἔγιναν γιὰ νὰ σώζονται καὶ νὰ μὴν χάνονται, καὶ δὲν ὑπάρχει μέσα τους δηλητήριο καταστροφῆς, οὔτε καὶ κατὰ τὸ ἀρχικὸ σχέδιο τῆς δημιουργίας ὑπῆρχε βασίλειο τοῦ Ἅδη στὴν γῆ. Καὶ δὲν ὑπῆρχε ὄλεθρος καὶ Ἅδης στὴν γῆ, διότι ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἠθικὴ ἀκεραιότητα, ἡ ὁποία εἶναι γέννημα τῆς Σοφίας, εἶναι ἀθάνατος»[3].

Ὡστόσο ὅμως ὁ ἄνθρωπος ζεῖ καὶ ὑπάρχει σ᾽ ἕνα κόσμο ποὺ κυριαρχεῖται ἀπὸ τὴν φθορὰ καὶ

3. *«Ὁ Θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ τέρπεται ἐπ᾽ ἀπωλείᾳ ζώντων. ἔκτισε γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα, καὶ σωτήριοι αἱ γενέσεις τοῦ κόσμου, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς φάρμακον ὀλέθρου οὔτε ᾅδου βασίλειον ἐπὶ γῆς. δικαιοσύνη γὰρ ἀθάνατός ἐστιν»* (Σοφίας Σολομῶνος α΄ 13-15).

τὸν θάνατο. Πολιορκεῖται ἀπὸ τὶς μορφὲς τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου.

Τὸ τραγικὸ αὐτὸ γεγονὸς σφραγίζει μὲ τὴν ἀνεξάλειπτη σφραγίδα κάθε ἐκδήλωση τοῦ βίου τοῦ ἀνθρώπου· διαστρέφει καὶ παραμορφώνει ριζικὰ τὴν ὑφὴ τῆς ὑπάρξεώς του· διασπᾶ καὶ ἐξαρθρώνει ἀθεράπευτα τὴν προσωπικότητά του καὶ ἀναγκάζει πολλούς, ποὺ ἐπιθυμοῦν τὴν ζωή, νὰ στραφοῦν στὴν ἀπόλαυση καὶ προσκαίρων καὶ ματαίων ἡδονῶν, ποὺ ἡ προφητικὴ διδασκαλία παρομοιάζει ὡς σκιά, ὡς ὄνειρο καὶ ὡς ἐφήμερο χόρτο[4].

Ἐνῶ τὸ ἀρχικὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ ἦταν νὰ ζήσει ὁ ἄνθρωπος ἄφθαρτος καὶ ἀθάνατος, ὁ διάβολος ἐνεργώντας ἀπὸ φθόνο, προσπάθησε νὰ ματαιώσει τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ Δημιουργοῦ καὶ Πατέρα μας κατὰ τὴν Σοφία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης:

«Ὁ Θεὸς δημιούργησε τὸν ἄνθρωπο ἄφθαρτο καὶ ἀθάνατο. Τὸν ἔπλασε σύμφωνα μὲ τὴν δική του εἰκόνα. Ἀλλὰ ἐξ αἰτίας τοῦ φθόνου τοῦ διαβόλου εἰσῆλθε καὶ κυριάρχησε ὁ θάνατος στὸν κόσμο»[5].

Προέτρεψε τοὺς πρωτόπλαστους νὰ παραβοῦν τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ ὑποστοῦν τὶς φοβερὲς συνέπειες τῆς παραβάσεως, εἰσηγούμενος ψευδῶς ὅτι ὄχι μόνο δὲν θὰ τιμωροῦνταν, ἀλλὰ ὅτι θὰ

4. Ἡσαΐου μ΄ 6-8.

5. «*Ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσίᾳ καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας ἰδιότητος ἐποίησε αὐτόν· φθόνῳ δὲ διαβόλου θάνατος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον*» (Σοφία Σολομῶντος β΄ 23-24).

ἐξυψώνονταν προσβάλλοντας τὸν Θεό, ὅπως ἀναφέρεται στὴν Γένεση:

«Εἶπε δὲ τότε ὁ ὄφις στὴν γυναίκα· δὲν θὰ πεθάνετε. Σᾶς ἀπαγόρευσε ὁ Θεὸς νὰ φᾶτε ἀπὸ τὸ δέντρο αὐτό, διότι γνώριζε ὅτι κατὰ τὴν ἡμέρα, ποὺ θὰ φᾶτε, θὰ ἀνοίξουν τὰ μάτια σας καὶ θὰ εἶστε καὶ σεῖς σὰν θεοί, ὅμοιοι μὲ αὐτόν, γνωρίζοντες καλὸ καὶ πονηρό»[6].

Ὡς Φιλάνθρωπος Πατέρας ὅμως ὁ Δημιουργὸς Κύριος ἐνήργησε μὲ τὴν ἀγάπη, τὴν σοφία, τὴν δικαιοσύνη καὶ τὴν παντοδυναμία Του γιὰ νὰ ἐλευθερώσει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν ματαιότητα, τὴν φθορὰ καὶ τὸν θάνατο, μὲ τὸν θάνατο καὶ τὴν ἀνάσταση τοῦ ἀγαπητοῦ καὶ Μονογενοῦς Υἱοῦ Του ποὺ ἔγινε ἄνθρωπος[7].

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐξηγεῖ τὸ φιλάνθρωπο σχέδιο τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ Πατέρα:

«Ἐπειδὴ λοιπόν "τὰ παιδιά" αὐτὰ ἦταν ἄνθρωποι, ἔγινε κι ὁ Ἰησοῦς ἄνθρωπος, γιὰ νὰ καταργήσει μὲ τὸν θάνατό του αὐτὸν ποὺ ἐξουσίαζε τὸν θάνατο, δηλαδὴ τὸν διάβολο, καὶ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ ἀπελευθερώσει ὅσους ὁ φόβος τοῦ θανάτου εἶχε καταδικάσει νὰ εἶναι δοῦλοι του σ' ὅλη τους τὴν ζωή»[8].

6. *«Καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί· οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε· ᾔδει γὰρ ὁ Θεός, ὅτι ᾗ ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἔσεσθε ὡς θεοί, γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν»* (Γενέσεως γ΄ 4-5).

7. Ἰωάννου α΄ 14.

8. *«Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ*

Μὲ τὴν παντοκρατορικὴ ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποδείχθηκε, ὅτι ὁ θάνατος δὲν μπόρεσε νὰ Τὸν κρατήσει νεκρό, ἐπειδὴ ἦταν ἀναμάρτητος. Μ' αὐτὴ κατέλυσε τὴν παντοδυναμία τῆς φθορᾶς· γκρέμισε τὸ κράτος τοῦ θανάτου· σύντριψε τὶς χάλκινες πῦλες τοῦ Ἅδη καὶ χαροποίησε τὸν οὐρανό, τὴν γῆ καὶ τὰ καταχθόνια, χαρίζοντας ζωή, ἀφθαρσία καὶ ἀθανασία.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διδάσκει, ὅτι ἡ ἀνάσταση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μᾶς βεβαιώνει καὶ γιὰ τὴν δική μας ἀνάσταση, ἐφ' ὅσον ὅμως ἀποκτήσουμε συγγένεια καὶ ἑνωθοῦμε μαζί Του:

«Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι πὼς ὁ Χριστὸς ἔχει ἀναστηθεῖ, κάνοντας τὴν ἀρχὴ γιὰ τὴν ἀνάσταση ὅλων τῶν νεκρῶν. Ὅπως πεθαίνουν ὅλοι ἐξαιτίας τῆς συγγένειας μὲ τὸν Ἀδάμ, ἔτσι, χάρη στὴν συγγένεια μὲ τὸν Χριστό, ὅλοι θὰ ξαναπάρουν ζωή»[9].

Τὴν συγγένεια μὲ τὸν Χριστὸ ἀποκτοῦμε στὴν ἁγία Ἐκκλησία μας μὲ τὰ ἅγια Μυστήρια, ὅπως διδάσκει ὁ ἀπόστολος Παῦλος:

«Πραγματικά, τὸ βάπτισμα σημαίνει τὴν συμ-

θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας (πρὸς Ἑβραίους β΄ 14-15).

9. *«Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται»* (πρὸς Κορινθίους Α΄ ιε΄ 20-22).

μετοχή μας στὸν θάνατο καὶ στὴν ταφὴ τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὅπως ὁ Πατέρας Θεὸς μὲ τὴν δύναμή Του ἀνάστησε τὸν Χριστὸ ἀπὸ τοὺς νεκρούς, τὸ ἴδιο κι ἐμεῖς μποροῦμε νὰ ζήσουμε μιὰ νέα ζωή, ὅπως δηλαδὴ ἐνταχθήκαμε ὀργανικὰ στὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ μὲ μιὰ πράξη, ποὺ συμβολίζει συμμετοχὴ στὸν θάνατό Του, ἔτσι θὰ συμμετάσχουμε πραγματικὰ καὶ στὴν ἀνάστασή Του»[10].

Πανηγυρικὰ ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου Πατέρα μας Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου:

«Μηδεὶς φοβείσθω θάνατον· ἠλευθέρωσε γὰρ ἡμᾶς τοῦ Σωτῆρος ὁ θάνατος. Ἔσβεσεν αὐτὸν ὁ ὑπ' αὐτοῦ κατεχόμενος»[11].

Αὐτὴ ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐφροσύνη τῆς ἐλευθερίας μας ἀπὸ τὸν φόβο, τὴν ἀγωνία καὶ τὴν συντριβὴ τοῦ θανάτου πλημμυρίζει τὶς ψυχές μας ὅλες τὶς ἡμέρες τῆς ζωῆς μας. Αὐτὴ μᾶς βεβαιώνει ὅτι δὲν πιστεύσαμε ματαίως, δὲν βαπτισθήκαμε ματαίως, δὲν ἀγωνιζόμαστε ματαίως.

10. *«Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα»* (πρὸς Ρωμαίους κα΄ 4-5).

11. Ἀπὸ τὸν Κατηχητικὸ Λόγο τοῦ Πάσχα.

2. Συνέτριψε τὴν κακία

Χαιρόμαστε ἀκόμη ἐπειδὴ μὲ τὴν ἀνάστασή Του ὁ Κύριός μας, συνέτριψε τὴν κακία, τὸν φθόνο, τὴν ἐπιβουλὴ τῶν ἐχθρῶν Του. Μὲ τὴν ἀνάστασή Του ἐπιβραβεύθηκε ἡ μακροθυμία Του, ἡ ἀνεξικακία Του καὶ ἡ συγχωρητικότητά Του. Ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀρετὴ οὔτε ἐξαφανίζονται οὔτε ἀκυρώνονται, ἀντιθέτως δοξάζονται καὶ διατηροῦν αἰωνίως τὸ φῶς καὶ τὴν λάμψη τους.

Μὲ τὴν ἀνάστασή Του μᾶς βεβαίωσε, ὅτι θὰ παραμείνουν ἀνίσχυρα ἡ κακία, ὁ φθόνος καὶ τὸ μίσος γιὰ νὰ βλάψουν τοὺς ἀληθινὰ δικαίους καὶ ἁγίους, τοὺς ἐναρέτους καὶ τοὺς ἀγωνιστές. Ὅσο καὶ ἂν τοὺς πολεμήσουν οἱ ἀντίθεες δυνάμεις καὶ τὰ ὄργανά τους, ὅποια ὅπλα κι ἂν χρησιμοποιήσουν ἐναντίον τους θὰ ἀποδειχθοῦν ἀνίσχυρα νὰ πλήξουν αὐτοὺς ποὺ ζοῦν *ἐν Χριστῷ*.

Ἀπὸ τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐμπνεόμενοι, οἱ ἅγιοι μάρτυρες στάθηκαν μπροστὰ σὲ φοβεροὺς τυράννους ἄφοβοι καὶ δὲν δείλιασαν σὲ βασανιστήρια καὶ μαρτύρια, ἐμπιστευόμενοι τὸν λόγο Του καὶ ἐπιβεβαιώνοντάς τον:

«Βεβαιωθεῖτε πὼς δὲν χρειάζεται νὰ ἑτοιμάζετε ἀπὸ πρὶν τὴν ἀπολογία σας, γιατὶ ἐγὼ θὰ σᾶς δώσω λόγια καὶ σοφία καὶ σ᾽ αὐτὰ δὲν θὰ μπορέσουν νὰ ἀντισταθοῦν ἢ νὰ τὰ ἀντικρούσουν οἱ ἀντίπαλοί σας»[12].

12. «*Θέσθε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπο-*

Ὁ Κύριός μας διαλύει τοὺς φόβους τῶν μαθητῶν Του ἀπὸ τοὺς διωγμοὺς τῶν ἐχθρῶν τους ἐπισημαίνοντάς τους, ὅτι οἱ ἐχθροί τους δὲν ἔχουν τὴν δύναμη νὰ τοὺς βλάψουν αἰώνια καὶ ἀνεπανόρθωτα:

«Μὴ φοβηθεῖτε αὐτοὺς ποὺ σκοτώνουν τὸ σῶμα, ἀλλὰ δὲν μποροῦν νὰ σκοτώσουν τὴν ψυχή. Ἀντίθετα, νὰ φοβηθεῖτε ὅποιον μπορεῖ νὰ ρίξει ψυχὴ καὶ σῶμα στὴν κόλαση»[13].

Ὅσοι νομίζουν, ὅτι μὲ τὴν κακία θὰ ἐπιβληθοῦν καὶ θὰ ἐξοντώσουν τὸν δίκαιο, τὸν εὐσεβῆ, τὸν ἐνάρετο, τοὺς προειδοποιεῖ ὁ προφητικὸς λόγος:

«Αὐτὰ συλλογίσθηκαν καὶ ἔβαλαν μὲ τὸν νοῦ τους οἱ ἀσεβεῖς, πλανήθηκαν ὅμως, διότι τοὺς ἀποτύφλωσε ἡ κακία τους. Καὶ δὲν ἀντιλήφθηκαν, ἀλλὰ ἀγνόησαν τελείως τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ σὲ ὅλες τὶς περιπτώσεις τῆς ζωῆς τῶν δικαίων, ποὺ ἐκδηλώνεται μὲ ἀόρατο καὶ μυστηριώδη τρόπο, οὔτε ἤλπισαν ποτὲ τὴν ἀνταμοιβή, ποὺ ἐπιφυλάσσει αὐτὴ στοὺς ἀφοσιωμένους στὸν Θεό, οὔτε ἐξετίμησαν τὰ βραβεῖα καὶ τὴν δόξα τῶν ἄμεμπτων καὶ ἁγίων ψυχῶν μετὰ τὸν θάνατο»[14].

λογηθῆναι· ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν». (Λουκᾶ κα΄ 14-15).

13. «*Καὶ μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ*» (Ματθαίου ι΄ 28).

Τὴν χριστιανικὴ ἀντίληψη καὶ στάση ζωῆς γιὰ τὸν πιστό, ποὺ ζεῖ σὲ μιὰ κοινωνία σκληρότητας, ἀνταγωνισμοῦ, ἐχθρότητας, διεκδικήσεων καὶ ἀδιαφορίας, διατυπώνει ὁ ἀπόστολος Παῦλος προτρέποντας τὸν πιστό νά «μὴν ἀφήνει νὰ τὸν νικήσει τὸ κακό, ἀλλὰ νὰ νικᾶ τὸ κακὸ μὲ τὸ ἀγαθό»[15].

Μιὰ τέτοια συμπεριφορὰ ἀπαιτεῖ γενναιότητα, ἡρωϊσμό, ὑψηλοφροσύνη σὰν αὐτὴ τοῦ Κυρίου μας, «ὁ ὁποῖος τὶς λοιδορίες δὲν τὶς ἀνταπέδιδε· ἐνῶ ἔπασχε ἄδικα, δὲν ἀπειλοῦσε, ἀλλὰ ἀνέθετε τὸν ἑαυτό του στὸν Θεό, ποὺ πάντοτε κάνει κρίση δίκαιη»[16].

«Γι᾽ αὐτὸ καὶ ὁ Θεὸς τὸν ἀνέβασε πολὺ ψηλὰ καὶ τοῦ χάρισε τὸ ὄνομα ποὺ εἶναι πάνω ἀπ᾽ ὅλα τὰ ὀνόματα. Ἔτσι στὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ ὅλα τὰ ἐπουράνια, τὰ ἐπίγεια καὶ τὰ ὑποχθόνια θὰ προσκυνήσουν, καὶ κάθε γλῶσσα θὰ ὁμολογήσει ὅτι Κύριος εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, γιὰ νὰ δοξάζεται ἔτσι ὁ Θεὸς Πατέρας»[17].

---

14. *«Ταῦτα ἐλογίσαντο, καὶ ἐπλανήθησαν· ἀπετύφλωσε γὰρ αὐτοὺς ἡ κακία αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν μυστήρια Θεοῦ, οὐδὲ μισθὸν ἤλπισαν ὁσιότητος, οὐδὲ ἔκριναν γέρας ψυχῶν ἀμώμων»* (Σοφίας Σολομῶντος δ΄ 21-22).

15. «Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν» (πρβλ. πρὸς Ρωμαίους ιβ΄ 21).

16. *«Ὃς (ὁ Χριστός) λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως»* (Πέτρου Α΄ β΄ 23).

17. *«Διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, καὶ*

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀληθινὴ νίκη καὶ ὑπέρβαση τῆς κακίας, ποὺ ἐπιτίθεται συνεχῶς στοὺς πιστοὺς καὶ τοὺς πικραίνει καὶ τοὺς δηλητηριάζει.

Ὅσοι ζοῦν μ᾽ αὐτὸ τὸ φρόνημα καὶ δὲν παρασύρονται ἀπὸ τὴν σφοδρότητα τῶν ἐπιθέσεων τῆς κακίας, θὰ δοξασθοῦν, ὡς νικητές, μαζὶ μὲ τὸν ἀναστάντα Κύριο, ὅπως ἐξομολογεῖται ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

«Φρονῶ δέ, καὶ εἶναι ἀπολύτως λογικὴ ἡ σκέψη μου, ὅτι τὰ ὅσα ὑποφέρουμε κατὰ τὸ διάστημα τῆς παρούσας ζωῆς δὲν εἶναι ἄξια κατὰ κανένα τρόπο νὰ συγκριθοῦν πρὸς τὴν δόξα, ἡ ὁποία μέλλει νὰ ἀποκαλυφθεῖ καὶ νὰ δοθεῖ σὲ μᾶς»[18].

Ἡ ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας βεβαιώνει ὅτι ὁ διωκόμενος, ἂν νικήσει μὲ τὴν ἀνεξικακία του, τὴν συγχωρητικότητά του, τὴν μακροθυμία του τὶς ἐπιθέσεις τῶν φθονερῶν και πονηρῶν, θὰ λάβει *«μισθὸ ὁσιότητος»*, θὰ στεφανωθεῖ μὲ τό *«γέρας τῶν ψυχῶν»*[19].

πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρός» (πρὸς Φιλιππησίους β΄ 9-11).

18.«*Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς*» (πρὸς Ρωμαίους η΄ 18).

19. Σοφία Σολομῶντος β΄ 22.

Στηριζόμενοι κι ἐμεῖς στὴν δύναμη τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας ἀντιστεκόμαστε στὴν κακία μὴ ἀναταποδίδοντες αὐτήν, γιὰ νὰ μὴ νικηθοῦμε ἀπὸ αὐτήν.

Ἀφοῦ ἔχουμε λάβει *«τὴν πεῖρα τῆς ἀναστάσεως»* μὲ τὴν *ἐν Χριστῷ* ζωὴ ὀφείλουμε νὰ ζήσουμε ἐλεύθεροι, ὅπως μᾶς προτρέπει ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

«Ἀδελφοί τῇ ἐλευθερίᾳ οὗν,
ᾗ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε,
καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε»[20] .

Μὲ ἀναστάσιμες πατρικὲς εὐχές.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

20. Πρὸς Γαλάτας ε΄ 1.

Τὸ Χαῖρε τῶν Μυροφόρων.
Ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου:
Οἱ τοιχογραφίες τοῦ Καθολικοῦ.

ΠΑΣΧΑΛΙΟ ΜΗΝΥΜΑ
ἔτους 2010

Ἀγαπητοὶ πατέρες καὶ ἀδελφοὶ
«Αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον· ἡ πίστις ἡμῶν»[1].

Ὅπως τὸ ἱλαρὸ φῶς τῶν λαμπάδων διαλύει τὸ σκοτάδι τῆς νύκτας καὶ φωτίζει τὰ πρόσωπά μας ἔτσι καὶ τὸ φῶς τῆς πίστεως φαιδρύνει καὶ λαμπρύνει τὶς ψυχές μας ἀπόψε, ποὺ ἑορτάζουμε τὴν *«ἑορτὴ τῶν ἑορτῶν καὶ τὴν πανήγυρι τῶν πανηγύρεων»*, τὴν ἔγερση ἀπὸ τοὺς νεκροὺς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν νίκη τοῦ Ἐσταυρωμένου καὶ Ἀναστάντος Κυρίου μας ἐναντίον τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους καὶ τοῦ κακοῦ. Μὲ τὴν ἀνάστασή Του νίκησε τὸν κόσμο, τὴν ἁμαρτία, τὸν θάνατο, τὸν διάβολο.

1. Ἰωάννου Α΄ ε΄4.

Ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάσταση τοῦ Κυρίου εἶναι δύο ὄψεις τοῦ ἰδίου μυστηρίου καὶ ἀποτελοῦν τὸ θεμέλιο τῆς σωτηρίας μας. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν σαρκώθηκε μόνο γιὰ νὰ πεθάνει γιὰ μᾶς, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ μᾶς ἑνώσει μαζί Του καὶ νὰ μᾶς κάνει μέτοχους τῆς νίκης Του ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «Αὐτὸς παραδόθηκε στὸν θάνατο γιὰ τὶς ἀνομίες μας καὶ ἀναστήθηκε γιὰ τὴν σωτηρία μας»[2].

Ἡ ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ἰδίως εἶναι ἡ στερεὰ βάση τῆς σωτηρίας μας, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἀποστολικὴ διαβεβαίωση «Ἂν ὁμολογήσεις μὲ τὸ στόμα σου πὼς ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Κύριος καὶ πιστέψεις μὲ τὴν καρδιά σου πὼς ὁ Θεὸς τὸν ἀνέστησε ἀπὸ τοὺς νεκρούς, θὰ βρεῖς σωτηρία»[3].

Ἡ ἀνάσταση τοῦ Κυρίου αἴρει τὸ σκάνδαλο τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ στὸν σταυρὸ ἀνάμεσα σὲ δύο ληστὲς καὶ ἀποτελεῖ ἀντάξιο καὶ ἔνδοξο ἐπιστέγασμα τῆς ἐπιγείου ζωῆς Του. Χωρὶς τὴν ἀνάσταση ἡ εὐαγγελικὴ διδασκαλία καὶ ἡ Ἐκκλησία θὰ εἶχαν ταφεῖ κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς στὸν τάφο μαζὶ μὲ τὸν Χριστό. Ἀλλὰ μετὰ τρεῖς ἡμέρες ὁ Χριστὸς ἀναστή-

2. *«Ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν»* (πρὸς Ρωμαίους δ΄ 25).

3. *«Ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν σωθήσῃ»* (πρὸς Ρωμαίους ι΄ 9).

θηκε καὶ μαζί Του συναναστήθηκε καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ ἔκτοτε ζεῖ καὶ δρᾶ στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία.

Ἡ σταύρωση τοῦ Κυρίου εἶχε συντρίψει τὸ φρόνημα τῶν μαθητῶν Του, εἶχε ἐξανεμίσει τοὺς πόθους τους καὶ τὰ ὄνειρά τους ποὺ εἶχαν στηρίξει σ᾽ Αὐτόν. Μὲ τὴν Ἀνάστασή Του ὅμως ὁ Χριστὸς ἀπέδειξε, ὅτι κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ συντρίψει τὴν ἐλπίδα τῶν πεποιθότων σ᾽ Αὐτόν. Θὰ παραμένει ὁ ἀδιαμφισβήτητος νικητὴς πού *«ἐξῆλθε νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ»*[4]. Ἡ χαρούμενη αὐτὴ ἰαχὴ ἀκούγεται διὰ μέσου τῶν αἰώνων μετὰ τὴν ἀλληλοδιάδοχη ἀποτυχία τῶν ἀλλεπαλλήλων καὶ συνεχιζομένων μέχρι σήμερα ἐπιβουλῶν τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ποὺ πάντοτε *«πολεμουμένη νικᾶ, ἐπιβουλευομένη περιγίνεται»*[5].

Αὐτὴ γεμίζει αἰσιοδοξία τοὺς πιστούς, χαλιβδώνει τὴν θέλησή τους, στερεώνει τὴν πίστη τους, ἀποβάλλει τὸν φόβο, διαλύει τὴν δειλία.

Γι᾽ αὐτὸ οἱ ἐχθροὶ τοῦ εὐαγγελίου, τῆς πίστεως, τῆς Ἐκκλησίας, Αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ, ἐξαφανίζονται μπροστὰ στὴν δύναμή Του, ὅπως λειώνει τὸ κερὶ ἀπὸ τὴν φωτιὰ καὶ διαλύονται, ὅπως διαλύεται ὁ καπνὸς ἀπὸ τὴν δόξα τοῦ προσώπου Του.

4. Ἀποκαλύψεως στ΄ 2.

5. Ἰωάνου Χρυσοστόμου· Ὁμιλία πρὸς Εὐτρόπιον (P. G. 52, 397).

Ἄραγε ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς συμμετέχει προσωπικὰ στὴν συνεχῆ νίκη καὶ στὸν ἐπαναλαμβανόμενο θρίαμβό της; Γιὰ νὰ ἀπαντήσουμε στὸ ἐρώτημα αὐτό, πρέπει μὲ αὐτοκριτικὴ νὰ ἐξετάσουμε, ἐὰν μέσα στὰ πλαίσια τοῦ ἀνακαινιστικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας *«ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν»*[6] καὶ ἐὰν ἑπομένως ἀγωνιζόμαστε κι ἐμεῖς μὲ τὰ πνευματικὰ ὅπλα τῆς πίστεως, τῆς προσευχῆς, τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης.

Πατέρες καὶ Ἀδελφοί μου,

Χριστὸς Ἀνέστη. Αὐτὸν προσκυνήσωμεν. Αὐτὸν δοξολογήσωμεν. Εἰς Αὐτὸν πιστεύσωμεν. Αὐτὸν ὁμολογήσωμεν.

Σ' Αὐτὸν ἀνήκει ἡ δόξα, ἡ τιμή, ἡ εὐχαριστία, ἡ προσκύνηση καὶ ὁ ἔπαινος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Μὲ πατρικὲς εὐχὲς
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιήλ.

6. Πρὸς Ρωμαίους στ΄.

«ΕΝ ΝΕΚΡΟΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ»

«Ἀνέστη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν,
λύσας θανάτου τὰ δεσμά·
εὐαγγελίζου γῆ χαρὰν μεγάλην·
αἰνεῖτε οὐρανοὶ Θεοῦ τὴν δόξαν».

Πανηγυρίζει μεγαλόπρεπα καὶ μὲ πνευματικὴ εὐφροσύνη ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, διότι μὲ τὴν ἐκ νεκρῶν τριήμερο ἐξανάστασή Του ἔλυσε τὰ δεσμὰ τοῦ θανάτου καὶ ἀπελευθέρωσε τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν τυραννία του *«ὁδοποιήσας πάσῃ σαρκὶ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν»*[1].

Ἡ ἐκ νεκρῶν ἀνάσταση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ προανάκρουσμα τῆς δικῆς μας ἀναστάσεως. Ὁ Χριστὸς μᾶς ἐλευθέρωσε ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία τοῦ θανάτου, ἀφοῦ ἔγινε *«ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος»*[2]· δηλαδὴ ὁ Χριστός, ἐνῶ ἦταν ἐλεύθερος ἀπὸ

1. Μεγάλου Βασιλείου· Εὐχὴ τῆς ἀναφορᾶς τῆς Θείας Λειτουργίας.
2. Ψαλμοῦ πζ΄(πη΄) 87, 5.

τὴν ἐξουσία τοῦ θανάτου, καὶ ὁ θάνατος δὲν εἶχε τὴν δύναμη νὰ τὸν κυριεύσει, ἐν τούτοις πέθανε καὶ νεκρώθηκε προκειμένου νὰ ἐλευθερωθοῦμε ἐμεῖς ἀπὸ τὴν ἐξουσία τοῦ θανάτου καὶ νὰ ἔχουμε ἐλπίδα ἀναστάσεως.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ἀναφερόμενος σ' αὐτὴ τὴν ὑπερφυὴ εὐεργεσία τοῦ φιλανθρώπου Κυρίου μας λέει χαρακτηριστικά: «Ἐπίσης μετὰ τὴν ἀνάσταση ἀπὸ τοὺς νεκροὺς τοῦ Σωτήρα παραδεχόμαστε τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἄφθαρτο καὶ μὲ τὴν πρώτη σημασία τῆς φθορᾶς· ἄλλωστε καὶ στὸ δικό μας σῶμα ὁ Κύριος διὰ μέσου τοῦ σώματός του δώρισε τὴν ἀνάσταση καὶ τὴν μετέπειτα ἀφθαρσία, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ἔγινε ἀπαρχὴ τῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς ἀφθαρσίας καὶ τῆς ἀπάθειας. *"Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν"*, λέει ὁ ἀπόστολος»[3].

Αὐτὴ ἡ θεμελιώδης χριστολογικὴ διδασκαλία μὲ τὶς ἀνθρωπολογικὲς καὶ σωτηριολογικὲς διαστάσεις της ἀποτελεῖ τὴν αἰτία τῆς ἀνέκφραστης χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως τῶν πιστῶν. Καὶ γιὰ νὰ

3. *«Μετὰ μέντοι τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος καὶ κατὰ τὸ πρῶτον σημαινόμενον ἄφθαρτον τὸ τοῦ Κυρίου σῶμά φαμεν καὶ τῷ ἡμετέρῳ γὰρ σώματι τήν τε ἀνάστασιν καὶ τὴν μετὰ ταῦτα ἀφθαρσίαν ὁ Κύριος διὰ τοῦ ἰδίου ἐδωρήσατο σώματος, αὐτὸς ἀπαρχὴ τῆς τε ἀναστάσεως καὶ τῆς ἀφθαρσίας καὶ τῆς ἀπαθείας ἡμῖν γενόμενος. "Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν" φησὶν ὁ θεῖος ἀπόστολος»* (Ἰωάννου Δαμσκηνοῦ· *«Περὶ φθορᾶς καὶ διαφθορᾶς» σελ.326. Ἔκδοσις ἀκριβὴς τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως.* Ἐκδόσεις Π. Πουρναρᾶ. Θεσσαλονίκη 1983)»

ἔχουμε τὴν χαρὰ αὐτὴ πεπληρωμένη καὶ ὁλοκληρωμένη στὴν καρδιά μας, θὰ ἐμβαθύνουμε στὸ ψαλμικὸ λόγιο *«ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος»*.

Ὁ λόγος αὐτὸς λέγεται ἀπὸ τὸν Χριστὸ καὶ σημαίνει ὅτι:

①. Ἂν καὶ νεκρώθηκα, εὑρισκόμενος στὸν τάφο, ἤμουν ἐλεύθερος ἀπὸ τὴν διαφθορὰ καὶ τὴν διάλυση τοῦ σώματός μου.

Γι' αὐτὸ καὶ τὸ σῶμα Του δὲν διαλύθηκε στὸν τάφο, οὔτε σάπισε, οὔτε ἀνέδιδε δυσωδία σύμφωνα μὲ τὴν ἁγία Γραφή[4], ὅπως ὑποστήριξε ὁ ἀπόστολος Πέτρος τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς στοὺς συγκεντρωμένους, ποὺ ἦταν στὰ Ἱεροσόλυμα.

②. Ἐγὼ μόνος κατέβηκα θεληματικὰ στὸν Ἅδη καὶ δὲν ὁδηγήθηκα ἀπὸ ἄλλον ἐκεῖ.

Ὁ Κύριος, στὴν γνωστὴ παραβολὴ τοῦ *Πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου* εἶπε ὅτι, ὅταν πέθανε ὁ Λάζαρος μεταφέρθηκε αὐτὸς ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους στὸν κόλπο τοῦ Ἀβραάμ[5]. Ἐπίσης καὶ στὴν ἄλλη διδακτικὴ παραβολὴ *τοῦ ἄφρονος πλουσίου εἶπε*, ὅτι κάποιοι ἀπαιτοῦσαν τὴν ψυχὴ τοῦ ἄφρονος[6].

Στὸν Κύριο δὲν συνέβηκε τὸ ἴδιο, διότι ὁ Κύριος παρέδωσε τὴν ψυχή Του στὸν Θεὸ Πατέρα[7].

4. *«Προϊδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ὅτι οὐ κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς ᾅδου οὔτε ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν»* (Πράξεων β΄, 31).

5. Λουκᾶ ιστ΄ 22.

6. Λουκᾶ ιβ΄ 20.

7. Λουκᾶ κγ΄ 46.

Ὁ ἅγιος Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας στὴν ἑρμηνεία τῶν Ψαλμῶν διδάσκει, ὅτι ὁ Κύριος μὲ τὴν θέλησή Του πέθανε[8] καὶ ὅτι μὲ τὴν θέλησή Του πρόσφερε τὴν δική Του ψυχὴ γιὰ μᾶς[9].

Ἑρμηνεύοντας καὶ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου «κανεὶς δὲν μοῦ παίρνει τὴν ψυχή· ἐγὼ ἀπὸ μόνος μου τὴν προσφέρω· ἀπὸ μένα ἐξαρτᾶται νὰ τὴν προσφέρω καὶ ἀπὸ μένα ἐξαρτᾶται νὰ τὴν πάρω πίσω»[10], παρατηρεῖ ἐπίσης ὁ ἴδιος πατέρας καὶ τὰ ἑξῆς: «Ἐὰν ἀναγκαστικὰ καθοριζόταν ἀπὸ κάποιον ἄλλον ὁ καιρὸς κατὰ τὸν ὁποῖον ἔπρεπε αὐτὸς νὰ ὑποστεῖ τὸν θάνατο, πῶς θὰ βροῦμε, ὅτι θυσίασε τὴν ζωή Του μὲ τὴν ἐξουσία ποὺ εἶχε;»[11].

Τὰ ἴδια διδάσκει καὶ ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ μέγας ἑρμηνεύοντας τὸν ψαλμὸ 87:

«Μόνος πέθανε ὁ Ἰησοῦς γιὰ τὶς ἁμαρτίες τοῦ λαοῦ ὁδηγούμενος στὸν θάνατο, σύμφωνα μὲ τὴν φωνὴ τοῦ Ἡσαΐου, καὶ ἐνῶ ἦταν νεκρὸς ἦταν ὁ μόνος ἐλεύθερος μεταξὺ τῶν νεκρῶν, διότι δὲν

8. *«Ἑκουσίως δὲ Χριστὸς ὑπέστη τὸν θάνατον»* (P. G. 69 στ. 1161).

9. «Τέθεικε γὰρ τὴν ἰδίαν ψυχὴν ἐθελουσίως ὑπὲρ ἡμῶν». (P. G. 69 στ. 580).

10. *«Οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἀλλ᾽ ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ· ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν»* (Ἰωάννου ι΄ 18).

11. *«Εἰ μὲν γὰρ ὡς ἐξ ἀνάγκης ὡρίζετο παρ᾽ ἑτέρου τινὸς ὁ καιρός, καθ᾽ ὃν ἔδει πάντως αὐτὸν ὑπομεῖναι τὸν θάνατον, πῶς ἐν ἐξουσίᾳ κείμενον εὑρήσομεν τῇ παρ᾽ αὐτοῦ τὸ θεῖναι ψυχήν;»* (Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας (P. G. 73 στ. 796).

εἶχε ἁμαρτία, ἡ ὁποία νὰ τὸν ἐξουσίαζε, γι' αὐτὸ καὶ ἔλεγε: Ἐγὼ θυσιάζω τὴν ζωή μου, ὥστε νὰ τὴν ξαναπάρω πίσω. Κανεὶς δὲν μοῦ τὴν παίρνει· ἐγὼ μόνος μου τὴν προσφέρω. "Ἀπὸ μένα ἐξαρτᾶται νὰ τὴν προσφέρω καὶ ἀπὸ μένα ἐξαρτᾶται νὰ τὴν ξαναπάρω πίσω"»[12].

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουν ὡς αἰτία θανάτου τὴν ἁμαρτία, ἐπειδὴ καὶ ἐπιτίμιο καὶ τιμωρία τῆς ἁμαρτίας εἶναι ὁ θάνατος, μόνος δὲ ὁ Χριστὸς ἦταν ἀναίτιος θανάτου ἐπειδὴ ἦταν ἀναμάρτητος.

Διδάσκει σχετικῶς ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦταν ἐλεύθερος μεταξὺ τῶν νεκρῶν, δηλαδὴ ἀδιάφθορος ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες καὶ δὲν ἦταν ἔνοχος μαζὶ μὲ μᾶς τῆς τιμωρίας τοῦ θανάτου[13].

③. Εἶναι ἐλεύθερος, διότι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πεθαίνουν στανικῶς, χωρὶς νὰ τὸ θέλουν, γι' αὐτὸ καὶ εἶναι ὑποδουλωμένοι στὸν θάνατο καὶ στὸν φόβο τοῦ θανάτου.

Γι' αὐτὸ τὸ θέμα ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει στὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ ὅτι, «μ' αὐτὸν τὸν

12. *«Μόνος Ἰησοῦς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ λαοῦ ἀγόμενος εἰς θάνατον, κατὰ τὴν Ἡσαΐου φωνήν, καὶ νεκρὸς ὢν ἐλεύθερος ἦν μόνος, οὐ γὰρ εἶχεν ἁμαρτίαν τὴν κατέχουσαν αὐτόν, διὸ καὶ ἔλεγεν·"ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι τὴν ψυχήν μου καὶ ἐξουσίαν τοῦ λαβεῖν αὐτήν"»*(Ἰωάννου ι', 17-18) (P. G. 27 στ. 380).

13. *«Ἦν γὰρ ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος τοῦτέστιν, ἀνάλωτος ἁμαρτίαις, καὶ οὐκ ἔνοχος μεθ' ἡμῶν, τῇ τοῦ θανάτου δίκῃ* (P. G. 77 στ. 212).

τρόπο ἀπελευθέρωσε ὅσους ὁ φόβος τοῦ θανάτου τοὺς εἶχε καταδικάσει νὰ εἶναι δοῦλοι σ' ὅλη τους τὴν ζωή»[14].

④. Ὁ Χριστὸς δὲν κρατήθηκε ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ Ἅδου, ἀλλὰ ἐλεύθερα καὶ ἐξουσιαστικὰ ἀναστράφηκε σ' αὐτὸν καὶ ἔλυσε τὰ δεσμὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

Τονίζει ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, ὅτι ὁ Κύριός μας ἀφοῦ ἔπαθε καὶ πέθανε καὶ τάφηκε, ἀποτίναξε (ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη φύση Του) τὴν φθορὰ καὶ τὰ τῆς φθορᾶς· καὶ ἀφοῦ κατασκεύασε τὸ σῶμα Του γιὰ τὴν ἀφθαρσία καὶ προσέλαβε τὴν δική Του ψυχή, μὲ τὴν ἐξουσία ποὺ εἶχε, ἐπειδὴ ἦταν Θεός, ἀναστήθηκε τριήμερος»[15].

Ἡ ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας μας, τὴν θριαμβευτικὴ καὶ ἔνδοξο κάθοδο τοῦ Κυρίου στὸν Ἅδη ἐξυμνοῦσα, συνέθεσε τὸν θρῆνο τοῦ προσωποποιηθέντος Ἅδου σ' ἕνα ἐκφραστικώτατο ἑσπέριο στιχηρὸ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου:

«Σήμερον ὁ Ἅδης στένων βοᾷ· Κατελύθη μου ἡ ἐξουσία· ἐδεξάμην θνητόν, ὥσπερ ἕνα τῶν θανέντων· τοῦτον δὲ κατέχειν ὅλως οὐκ ἰσχύω, ἀλλ' ἀπολῶ μετὰ τούτου, ὧν ἐβασίλευον· ἐγὼ εἶχον τοὺς νε-

14. *«Καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας»* (Ἑβραίους β', 15).

15. *«Παθὼν ὁ Κύριος καὶ θανὼν καὶ ταφεὶς ἀπετινάξατο τὴν φθορὰν καὶ τὰ τῆς φθορᾶς καὶ κατασκευάσας αὐτοῦ τὸ σῶμα πρὸς ἀφθαρσίαν, καὶ τὴν οἰκείαν ψυχὴν κατ' ἐξουσίαν ὡς Θεὸς προσλαβόμενος ἀνέστη τριήμερος»* (P. G. 77 στ. 1156).

κρούς ἀπ' αἰῶνος, ἀλλὰ οὗτος ἰδοὺ πάντας ἐγείρει».

Οἱ πιστοὶ ζοῦμε στὴν Ἐκκλησία μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ ἀναστημένος Χριστὸς θὰ ἐλευθερώσει κι ἐμᾶς ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ Ἅδου καὶ τοῦ θανάτου. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς ἐγγυᾶται, ὥστε νὰ ἔχουμε βέβαιη καὶ ἰσχυρὴ πεποίθηση, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἀναστάσεως ὅλων μας[16].

Πράγματι δὲ τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ἐπειδὴ εἶναι *«υἱοὶ τῆς ἀναστάσεως»*, εἶναι ἐλεύθερα ἀπὸ τὴν ἐξουσία τοῦ θανάτου. Οἱ ψυχὲς εὑρίσκονται *«ἐν ἀναπαύσει»* μέχρι τῆς κοινῆς ἀναστάσεως, ὁπότε θὰ ἑνωθοῦν μὲ τὰ ἀναστημένα σώματά τους γιὰ νὰ ζήσουν αἰωνίως. «Οἱ ψυχὲς ὅμως τῶν δικαίων, ὑπάρχουν στὸ χέρι τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὶς θίξει ὁποιαδήποτε βάσανος ἢ βλάβη»[17].

Προανάκρουσμα τῆς ὑπαρξιακῆς μας ἐλευθερίας εἶναι καὶ αὐτοὶ οἱ λόγοι: «Οἱ δίκαιοι ὅμως ζοῦν αἰώνια. Ὁ Κύριος θὰ τοὺς ἀμείψει· ὁ Ὕψιστος γι' αὐτοὺς φροντίζει. Γι' αὐτὸ θὰ λάβουν ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Κυρίου τὸ στέμμα τὸ λαμπρό, γιὰ νὰ βασιλεύσουν δοξασμένοι. Ὁ Κύριος θὰ τοὺς προστατέψει μὲ τὴν δύναμή του τὴν ἀκαταμάχητη, μὲ τὸν βραχίονά του θὰ τοὺς ὑπερασπιστεῖ»[18].

16. *«Νυνί δε Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο»* (πρὸς Κορινθίους Α΄ ιε΄ 20).

17. *«Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἅψηται αὐτῶν βάσανος»* (Σοφίας Σολομῶντος 3, 1).

18. *«Δίκαιοι δὲ εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ Ὑψίστῳ· διὰ τοῦτο λήψο-*

Ὁμοίως καὶ τὰ σώματα μετέχουν αὐτῆς τῆς ἐλευθερίας, ἀφοῦ θὰ ἀναστηθοῦν ἔνδοξα κατὰ τὴν ἐσχάτη ἡμέρα. Ἀπόδειξη τῆς ἐλευθερίας τῶν σωμάτων ἀπὸ τὴν δύναμη τοῦ θανάτου εἶναι τὸ ὅτι πολλὰ σώματα ἁγίων μένουν ἀδιάφθορα στὸν τάφο, εὐωδιάζουν ἄρρητη εὐωδία καὶ θαυματουργοῦν καταλύοντα τὴν δύναμη τοῦ θανάτου.

Γιὰ νὰ συμμετέχουμε σ' αὐτὸ τὸν θρίαμβο καὶ τὴν νίκη τοῦ Κυρίου κατὰ τοῦ Ἅδου καὶ τοῦ θανάτου, σύμφωνα μὲ τὴν διδασκαλία τῆς ἁγίας Γραφῆς, θὰ πρέπει νὰ γνωρίζουμε ὅτι ἀπαιτοῦνται δύο ἀπαραίτητες προϋποθέσεις.

Ἡ πρώτη εἶναι ἡ συμμετοχή μας στὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας: Τὸ Βάπτισμα, τὸ Χρῖσμα, τὴν Ἱερὰ Ἐξομολόγηση καὶ τὴν Θεία Κοινωνία. Χωρὶς αὐτὰ ὁ ἄνθρωπος παραμένει στὴν πρὸ Χριστοῦ ἐποχὴ καὶ κατάσταση. Συμμετέχοντας σ' αὐτά, γίνεται μέλος τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ καὶ συμμετέχει τῆς *«ποιότητος τῆς ρίζης»*[19]. Τρέφεται δηλαδὴ ἀπὸ τὴν πλούσια καὶ παχειὰ ρίζα τῆς θείας ζωῆς, ποὺ εἶναι ὁ Χριστός. Χωρὶς νὰ ἑνωθεῖ μὲ τὸν Χριστὸ ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἐλεύθερος ἀπὸ τὸν Ἅδη καὶ τὸν θάνατο.

Ἡ δεύτερη προϋπόθεση εἶναι ἡ, μὲ τὸν προσωπικὸ πνευματικὸ ἀγώνα μας, νέκρωση τῆς δυνάμε-

νται τὸ βασίλειο τῆς εὐπρεπείας καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου, ὅτι τῇ δεξιᾷ σκεπάσει αὐτοὺς καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν» (Σοφίας Σολομῶντος 5, 15-16).

19. Ρωμαίους ιβ', 17.

ως τῆς ἁμαρτίας. Εἶναι πυκνὲς οἱ προτροπὲς τῶν Ἀποστόλων γι' αὐτὴ τὴν ζωοποιὸ νέκρωση. «Ὅσοι ἀνήκουν στὸν Χριστὸ ἔχουν σταυρώσει (νεκρώσει) τὸν ἁμαρτωλὸ ἑαυτό τους μαζὶ μὲ τὰ πάθη καὶ τὶς ἐπιθυμίες τους»[20].

Ἀγωνιζόμενοι τὸν καλὸ ἀγώνα γιὰ νὰ ἐπιτύχουμε τὴν ζωοποιὸ νέκρωση τῆς δυνάμεως τῆς ἁμαρτίας μέσα μας καὶ ἑνωμένοι μὲ τὸν ἔνδοξο ἀναστημένο καὶ νικητὴ τοῦ Ἅδου Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸ σ' ἕνα Σῶμα, τὴν Ἁγία Ἐκκλησία ψάλλουμε:

«Τοῖς ἐν Ἅιδῃ καταβὰς Χριστὸς εὐηγγελίσατο· θαρσεῖτε λέγων, νῦν νενίκηκα. Ἐγώ εἰμι ἡ Ἀνάστασις, ἐγὼ ὑμᾶς ἀνάξω, λύσας θανάτου τὰς πύλας». Καὶ τοῦτο:

«Ὁ τὴν Ἀνάστασιν διδοὺς τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη. Ἔφριξαν τοῦτον οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἅιδου, καὶ ἐπήρθησαν πύλαι ὀδυνηραί. Εἰσελήλυθεν γὰρ ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης Χριστός, λέγων τοῖς ἐν δεσμοῖς, Ἐξέλθετε, καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει, Ἀνακαλύπτεσθε».

20. *«Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις»* (πρὸς Γαλάτας 5, 24).

Ἴδε ὁ τόπος.
Ἱερὰ Μονὴ Σταυρονικήτα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

«Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι,
προσκυνήσωμεν Ἅγιον Κύριον, Ἰησοῦν,
τὸν μόνον ἀναμάρτητον.
Τὸν Σταυρόν σου, Χριστέ, προσκυνοῦμεν,
καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν
ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν.
Σὺ γὰρ εἶ Θεὸς ἡμῶν,
ἐκτὸς Σοῦ ἄλλον οὐκ οἴδαμεν,
τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν.
Δεῦτε πάντες οἱ πιστοὶ προσκυνήσωμεν
τὴν τοῦ Χριστοῦ ἁγίαν ἀνάστασιν·
ἰδοὺ γὰρ ἦλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ
χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ·
διαπαντὸς εὐλογοῦντες τὸν Κύριον,
ὑμνοῦμεν τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ·
Σταυρὸν γὰρ ὑπομείνας δι᾽ ἡμᾶς θανάτῳ
θάνατον ὤλεσεν».

Εκδοτική Παραγωγή

ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.

Αριστοβ 13-16, 116 36 Αθήνα

Τηλ.: 210.921.7513, 210.921.4820 • Fax: 210.923.7023

www.eptalofos.gr • e-mail: info@eptalofos.gr